

SLOVENSKI

Poročevallec

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL 'Naša tiska' / Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: Tiskarna 'Slov.' poročevalca / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-17-143 / Mesečna naročnina 200 din

LOČENI SEJI ZBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Skupno zasedanje zvezne ljudske skupščine se začne v ponedeljek

Beograd, 5. marca. Danes po 12. uri sta začela ločeno zasedanja oboje zborov zvezne ljudske skupščine, da bi doletela dnevni red za skupno sejo zvezne ljudske skupščine, ki je sklicana v ponedeljek 8. marca.

- Oba zborova sta sprejela naslednji dnevni red:
1. Razprava o predlogu družbenega plana za leto 1954.
2. Razprava o predlogu zakona o proračunu.
3. Razprava o predlogu proračuna za leto 1954.

Mednarodne pomorske konference v Londonu se bo udeležila tudi Jugoslavija

Beograd, 5. marca. (Tanjug.) Britanska vlada je obvestila vlado FLRJ, da je po predhodnem soglasju z generalnim sekretarjem OZN sklenila, da za 26. aprila 1954 skliče široko mednarodno diplomatsko konferenco, ki naj bi bila v Londonu in na kateri naj bi odločali o ukrepih za preprečevanje neodgovornega in nekontroliranega izmetavanja zgozrega olja in drugih nafnih derivatov z ladij v morje.

BEVAN PROTI OBOROŽITVI NEMČIJE

V Zahodni Nemčiji po njegovi sodbi ne bi ostalo samo pri ustanovitvi 20 divizij
London, 5. marca. (Tanjug.) — Vodja levega krila laburistične stranke Aneurin Bevan je vnoterorjalno izjavil, zaradi katerih je proti oborožitvi Zahodne Nemčije. V Daily Mirroru piše Bevan, da je največje protislovje, če poveličujemo prispevek Zahodne Nemčije k obrambi Zahodne Evrope in memimo, da bi mogla Nemčija, če bi ji prepovedali ponovno oborožitev, to storiti tudi brez odobritve zahodnih sil.

Trgovinski razgovori med Jugoslavijo in Grčijo

Beograd, 5. marca. Trgovinski razgovori med Jugoslavijo in Grčijo se bodo po vesteh Tanjuga začeli konec aprila, in sicer v Beogradu.

Konvencija med Jugoslavijo in Avstrijo o socialnem zavarovanju

Beograd, 5. marca. (Jugopres.) Ob bivanju jugoslov. državnega sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića na Dunaju je bilo doseženo načelno soglasje glede sklenitve konvencije o socialnem zavarovanju med našo državo in Avstrijo.

Centralni svet ZSJ o popustih za letni oddih

Beograd, 5. marca. Predsedništvo Centralnega sveta Zvezne sindikatske Jugoslavije smatra, naj bi ostali tudi v bodoče v veljavni popusti za letni oddih, in sicer s to razliko, na bi uvedli enotne regrese v znesku 350 din v pred in po sezoni in v znesku 200 din v glavni sezoni.

PRED VOLITVAMI DEL AVSKIH SVETOV V MARIBORU

Za enakopravnost žena in mladih delavcev v delavskem samoupravljanju

Maribor, 5. marca. V mariborskih delovnih kolektivih že teko razgovori o bližnjih volitvah v delavske svete. Okoli 30.000 delovnih ljudi se pripravljajo, da bo četrtič v zgodovini delavskega samoupravljanja volilo svoje predstavniške organe.

Tehnično sodelovanje s Finsko

Beograd, 5. marca. Finska vlada je predlagala Jugoslaviji, da bi sklenili sporazum o tehnični pomoči. V okviru tega sporazuma bi Finska poslala Jugoslaviji kakih 50 študentov na slavistični študij, manjše število pomorskih kadetov trgovske mornarice na specializacijo za plostvo po Sredozemskem morju in nekaj gostinskih strokovnjakov v jugoslov. turistične kraje.

Stavka v Seulu

Seul, 5. marca. (AFP) Osemsto korejskih nameščencev v agenciji OZN za obnovno Korejo v Seulu je danes začelo 2-dnevno stavko. Zahtevajo zvišanje plač, hkrati pa protestirajo proti razliki v plačah med domačimi in tuji.

bodo poslanci obeh zborov ljudske skupščine na skupni seji poslušali najprej poročilo podpredsednika zveznega izvršnega sveta Svetozara Vukmanovića-Tempa, ki bo govoril o predlogu zveznega družbenega plana za letošnje leto.

SEJA ZVEZNEGA ZBORA

Zvezni zbor zvezne ljudske skupščine je na včerajšnji seji, ki se je začela po 12. uri, sprejel dnevni red za skupno sejo, ki bo v ponedeljek. Za predstavnika zveznega izvršnega sveta na skupni seji, in sicer za razpravo o predlogu zveznega družbenega plana je bil določen podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović-Tempo, ki bo imel poročilo v ponedeljek. Za predstavnika zveznega izvršnega sveta v razpravi o predlogu zveznega proračuna za leto 1954 je bil določen Moma Marković; za svoje poverjenike v razpravi o zveznem družbenem planu je zvezni izvršni svet določil nadalje direktorja zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Sergeja Kraigherja in svetnika tega zavoda Vladimira Cerića.

Burmanska knjiga o Jugoslaviji

Rangun, 5. marca. (Tanjug.) V Rangunu je te dni izšla v burmanskem jeziku, že druga knjiga o družbenem razvoju v Jugoslaviji z naslovom »Socializem v dejanjih«. Prva knjiga, ki je imela naslov »Tito o delavskem upravljanju gospodarstva« in je izšla v 10.000 izvodih, je bila hitro razprodana, tako da bodo verjetno natisnili tudi drugo izdajo. Druga knjiga vsebuje referat Edvarda Kardelja v Ljudski skupščini pred sprejetjem novega ustavnega zakona. Zaradi velikega zanimanja v Burmi za razvoj socializma v Jugoslaviji pripravljajo tudi izdajo novega jugoslovanskega ustavnega zakona. Pričakujejo, da bo sredi junija izšel tudi življenjski o Titu.

Prijeta napadalec na slovenskega kmeta na Korškem

Beograd, 5. marca. (Jugopres.) Avstrijska zandamerija je prijela dva napadaleca, ki sta pred mesecem hudo poškodovala slovenskega kmeta Andreja Stenčnika blizu vasi Dobriča ves na Korškem. To vest so slovenski svom sprejeli. Korški Slovenci pričakujejo, da bosta napadaleca kaznovana, ker bi to lahko vplivalo na razne šovinistične elemente, ki na razne načine poskušajo razdirati mirno skupno življenje Slovencev in Avstrijev na Korškem.

Razstava jugoslovanske umetniške fotografije v New Delhiju

New Delhi, 5. marca. (Tanjug.) Jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Gojko Nikolić je sinoči, ko je odprl razstavo jugoslovanskih umetniških fotografij v delhijski politehniški izjavil, da se navzlic veliki oddaljenosti, ki ju loči, Jugoslavija in Indija čujta sorodni, ker ju vežejo napor za ohranitev miru in neodvisnosti ter zgraditev svojih držav. Prijateljske zveze je treba dalje razvijati, pri čemer bodo imele kulturne zveze med obojema državama posebno vlogo. Jugoslovanski veleposlanik je pripomnil, da bo letos 10 indijskih študentov uživalo štipendije na jugoslovanskih uni. verzah in da bo nekaj jugoslovanskih študentov, katerim je podelila študentske indijske države, študirale v Indiji. Navzoči so toplo pozdravili besede jugoslovanskega veleposlanika.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

ki jih bodo obravnavali na naslednjih sejah.

Predsednik zveznega zbora Vlada Zečević je sporočil poslancem tega zbora, da je zvezni izvršni svet poslal predlog zakona o ratifikaciji dopolnilnega sporazuma v zvezi s pogodbo o prijateljstvu in sodelovanju med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, Kraljevino Grčijo in Republiko Turčijo; predlog tega zakona je bil poslan odboru za zunanje zadeve. Nadalje je Vlada Zečević potrdil sprejem načrta za splošni zak. o univerzah, ki je bil poslan odboru za prosveto, nadalje predloga zakona o ukinitvi zakona o obvezni službi medicinskega osebja, ki je bil poslan odboru za socialno politiko in ljudsko zdravje. Gradivo o osnovnih problemih delavske mladine v industrijskih šolah učencev v gospodarstvu in gradivo o stanju v dijaških in študentskih domovih, ki jih je zveznemu zboru prav tako poslal zvezni izvršni svet je dobil v proučitve odbor za prosveto. Zvezna industrijska zbornica je poslala zveznemu zboru v potrditev svoj statut ki ga bo proučil odbor za narodno gospodarstvo.

BEVAN PROTI OBOROŽITVI NEMČIJE

V Zahodni Nemčiji po njegovi sodbi ne bi ostalo samo pri ustanovitvi 20 divizij
London, 5. marca. (Tanjug.) — Vodja levega krila laburistične stranke Aneurin Bevan je vnoterorjalno izjavil, zaradi katerih je proti oborožitvi Zahodne Nemčije. V Daily Mirroru piše Bevan, da je največje protislovje, če poveličujemo prispevek Zahodne Nemčije k obrambi Zahodne Evrope in memimo, da bi mogla Nemčija, če bi ji prepovedali ponovno oborožitev, to storiti tudi brez odobritve zahodnih sil.

A. Bevan

delo kot pa ga ustavi že v začetku, piše Bevan.

Na nekem sestanku, ki je bil sinoči v Londonu, je Bevan za razliko od ostalih vodij laburistične stranke pripisoval precejšniji politični pomen cepitvi med laburisti glede oborožitve Nemčije in dejal, da bi to utegnulo imeti resne posledice. Če pitev bi bili lahko preprečili, je dejal, in sedaj moramo skušati nadaljevati po poti, ki ne bo zrahljala temeljev enotnosti v laburistični stranki, ki nam je potrebna.

Prijeta napadalec na slovenskega kmeta na Korškem

Beograd, 5. marca. (Jugopres.) Avstrijska zandamerija je prijela dva napadaleca, ki sta pred mesecem hudo poškodovala slovenskega kmeta Andreja Stenčnika blizu vasi Dobriča ves na Korškem. To vest so slovenski svom sprejeli. Korški Slovenci pričakujejo, da bosta napadaleca kaznovana, ker bi to lahko vplivalo na razne šovinistične elemente, ki na razne načine poskušajo razdirati mirno skupno življenje Slovencev in Avstrijev na Korškem.

Razstava jugoslovanske umetniške fotografije v New Delhiju

New Delhi, 5. marca. (Tanjug.) Jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Gojko Nikolić je sinoči, ko je odprl razstavo jugoslovanskih umetniških fotografij v delhijski politehniški izjavil, da se navzlic veliki oddaljenosti, ki ju loči, Jugoslavija in Indija čujta sorodni, ker ju vežejo napor za ohranitev miru in neodvisnosti ter zgraditev svojih držav. Prijateljske zveze je treba dalje razvijati, pri čemer bodo imele kulturne zveze med obojema državama posebno vlogo. Jugoslovanski veleposlanik je pripomnil, da bo letos 10 indijskih študentov uživalo štipendije na jugoslovanskih uni. verzah in da bo nekaj jugoslovanskih študentov, katerim je podelila študentske indijske države, študirale v Indiji. Navzoči so toplo pozdravili besede jugoslovanskega veleposlanika.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

V poslopu zvezne ljudske skupščine v Beogradu vlada živahno vrvenje

LEO MATES O ORGANIZACIJI ZDRUŽENIH NARODOV

Varstvo pred hudimi nesrečami in vojno

Koristne akcije OZN se bodo nadaljevale in razvijale
New York, 5. marca. (Tanjug.) Leo Mates, stalni jugoslovanski zastopnik v OZN, je odpoval v Beograd. Na poti v domovino se bo ustavil v Londonu, kjer bo imel na prošno skupne britanskih poslancev predavanje o posebnem skladu Združenih narodov. Leo Mates bo, ko se bo vrnil v ZDA, prevzel mesto jugoslovanskega veleposlanika v ZDA. Pred odhodom iz New Yorka je odgovoril na nekaj vprašanj dopisnika

Burmanska knjiga o Jugoslaviji

Rangun, 5. marca. (Tanjug.) V Rangunu je te dni izšla v burmanskem jeziku, že druga knjiga o družbenem razvoju v Jugoslaviji z naslovom »Socializem v dejanjih«. Prva knjiga, ki je imela naslov »Tito o delavskem upravljanju gospodarstva« in je izšla v 10.000 izvodih, je bila hitro razprodana, tako da bodo verjetno natisnili tudi drugo izdajo. Druga knjiga vsebuje referat Edvarda Kardelja v Ljudski skupščini pred sprejetjem novega ustavnega zakona. Zaradi velikega zanimanja v Burmi za razvoj socializma v Jugoslaviji pripravljajo tudi izdajo novega jugoslovanskega ustavnega zakona. Pričakujejo, da bo sredi junija izšel tudi življenjski o Titu.

Prijeta napadalec na slovenskega kmeta na Korškem

Beograd, 5. marca. (Jugopres.) Avstrijska zandamerija je prijela dva napadaleca, ki sta pred mesecem hudo poškodovala slovenskega kmeta Andreja Stenčnika blizu vasi Dobriča ves na Korškem. To vest so slovenski svom sprejeli. Korški Slovenci pričakujejo, da bosta napadaleca kaznovana, ker bi to lahko vplivalo na razne šovinistične elemente, ki na razne načine poskušajo razdirati mirno skupno življenje Slovencev in Avstrijev na Korškem.

Razstava jugoslovanske umetniške fotografije v New Delhiju

New Delhi, 5. marca. (Tanjug.) Jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Gojko Nikolić je sinoči, ko je odprl razstavo jugoslovanskih umetniških fotografij v delhijski politehniški izjavil, da se navzlic veliki oddaljenosti, ki ju loči, Jugoslavija in Indija čujta sorodni, ker ju vežejo napor za ohranitev miru in neodvisnosti ter zgraditev svojih držav. Prijateljske zveze je treba dalje razvijati, pri čemer bodo imele kulturne zveze med obojema državama posebno vlogo. Jugoslovanski veleposlanik je pripomnil, da bo letos 10 indijskih študentov uživalo štipendije na jugoslovanskih uni. verzah in da bo nekaj jugoslovanskih študentov, katerim je podelila študentske indijske države, študirale v Indiji. Navzoči so toplo pozdravili besede jugoslovanskega veleposlanika.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Peko Dapčević se vrača

Danes popoldne je prispel v Atene na poti iz Kaira v domovino vodja jugoslovanskega generalnega štaba generalni polkovnik Peko Dapčević. Na letališču so ga sprejeli in imenu grškega generalnega štaba načelnik general Kitrilakis, pomočnik načelnika general Dovas in načelnik operativnega oddelka general Papanasiadis. Od jugoslovanske strani so bili navzoči jugoslovanski veleposlanik v Grčiji Radoš Jovanović, vojaški odposlanec polkovnik Radovan Vojvodić in osebje veleposlanštva ter vojaške odposlanstva. General Dapčević bo ostal v Atenah dva dni.

Nagib o premikih britanskih čet v Suez

Kairo, 5. marca. (AFP) Predsednik egiptovske republike Nagib je izjavil, da so se britanske sile 26. februarja približale Kairu na 40 km. Verjnikom, zbranim pred džamijo, je Nagib dejal, da Egipt, če hoče preganiti sovražnika, nima drugega orožja kot enotnost. Okupator je bil samo nekaj korakov oddal. Približal se je glavnemu mestu na razdaljo 40 km, pripravljeno navali na nas, če ne bi bili rešili naših medsebojnih nesoglasij. — Nagib je pripomnil, da bo tudi v prihodnosti, če bi se pojavili spori, moder tisti, ki bo delal za dobro svoje domovine.

Naser o Nagibu

Pariz, 5. marca. (r.) »Le Monde« prinaša intervju sivega dopisnika z egiptovskim ministrom predsednikom Naserjem. Naser pravi v svoji izjavi, da ima predsednik Nagib samo še posvetovalno vlogo pri egiptovski vladi. Ni več član revolucionarnega sveta in tudi ne član vlade. Njegov položaj predsednika je samo titularen. Nagibove pravice so omejene in ne sme sprejemati tujih diplomatskih predstavstvom, razen v navzočnosti vsaj enega člana revolucionarnega sveta.

LIKVIDACIJA NEMŠKEGA PREMOŽENJA V ITALIJI

Italija ne sme postati dedič svojega nacističnega zaveznika

Zahodne sile nameravajo baje pustiti Italiji preostalo nemško premoženje kot odškodnino za škodo, ki jo je napravila nemška vojska — Proiest Jugoslavije in Grčije, ki ga podpira tudi Kanada

Beograd, 5. marca. (Jugopres.) Iz razgovora, ki ga je imel diplomatski sodelavec Jugopresa z nekaterimi funkcionarji v Beogradu, za katere je mogoče reči, da so dobro obveščeni, je le-ta dobil vtis, da sta Jugoslavija in Grčija ob podpori Kanade napravili pri pristojnih organih medzvezniške agencije za reparacije (IARA) korake, naj bi posredovali, pri ZDA, Veliki Britaniji in Franciji, da bi te tri države izpolnile svoje obveznosti glede likvidacije nemškega premoženja v Italiji in preostali del iz likvidacijske mase dale na razpolago omenjeni agenciji. Kakor se je zvedelo, ZDA, Velika Britanija in Francija se do danes niso ravnale v smislu resolucije 58. skupščine medzvezniške agencije za reparacije, ki je bila junija 1953 v Bruslju. Tedaj je bilo sklenjeno, da morajo tri zahodne sile kot mandatortri te agencije končati likvidacijo nemškega premoženja v Italiji in preostali del likvidacijske mase dati na razpolago medzvezniški agenciji za reparacije s pogojem, da se ta masa razdeli med vse članice agencije po sklepu pariške konference iz leta 1945. Tri veleposlaniki, ki so pri glasovanju o tej resoluciji ostale v veliki manjšini, pa tudi same niso bile enotne, ker so ZDA glasovale proti, Francija in Velika Britanija pa sta se glasovanja vzdražali, sodijo, da glede likvidacije nemškega premoženja v Italiji niso mandatortri medzvezniške agencije in da morajo po temtakaem same odločiti o tem premoženju. Po drugi strani je prišel sodelavec Jugopresa po omenjenih

Volitve na Finskem

Heisinki, 5. marca. (Reuter). Finskem bodo 7. in 8. marca splošne parlamentarne volitve. Volilnih upravičencev je okrog 2 milijona. V središču volilne borbe so to pot gospodarska in socialna vprašanja, zunanja politika pa ni bila predmet volilne agitacije.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Maroški sultan ranjen

Marakeš, 5. marca. (r.) Pri današnjem atentatu v mošej v Marakešu je bil sultan Mulei Arafa laže ranjen na čelu in je brez pomoči odšel iz mošee v svoj avto. Marakeški paša El Glau, na katerega je bil izvršen atentat že pred nekaj tedni, je stal poleg sultana, vendar pri atentatu ni bil ranjen. Ranjena sta bila dva člana sultanove straže.

Potrebno je novo skupščinsko poslopje

Predsednik Ljudske skupščine LR Slovenije je povabil danes na razgovor predstavništvo MLO Ljubljana o predlogu gradnje novega upravnega poslopja republiške skupščine. Razgovoru so prisostvovali dr. Helj Modic, Vladimir Krivic, Janez Vipotnik, ing. Marjan Tepina, dr. L. Soba, Fr. Skrivaj in Fr. Sitar.

Predsednik Miha Marinko je uvodoma pojasnil, da sta zahtevalj ureditve in vloga ljudskih predstavništev, kot jih določa ustavni zakon, nujno rešitve tehničnih pogojev dela nove skupščine. V Ljubljani nimamo nobenega poslopja, ki bi lahko zadovoljilo minimalnim potrebam. Sicer so bili že pred leti razpisani natečajni in tudi predloženi projekti za gradnjo skupščine. Toda takj projekti niti tedaj niti danes še niso ostvarljivi, ker moramo zadostiti predvsem drugim komunalnim in stanovanjskim potrebam. Iskalo se je zasilne rešitve v uporabi dvorane filharmonije, ki pa za sedenje skupščinsko delo v nobenem pogledu ne ustreza več.

V takem položaju je bil sprejet predlog, da se za takojšnje potrebe skupščinskega dela vzpostavi poslopje Kazine. Vendar tudi Kazina ne pomeni posevem zadovoljive rešitve, marveč predstavlja le začasno rešitev v veliki nuji. Kazina nima dovolj prostornih sejmih dvoran za oba zborna in zbor proizvajalcev že sedaj zaradi prostornostnih pogojev za normalno

delo. Prostori Kazine tudi ne omogočajo normalnega dela skupščinskih odborov. Iz istih razlogov mora biti tudi predsedstvo skupščine izven začasnega skupščinskega poslopja. Ker pa je tudi MLO Ljubljana v teški situaciji glede primernih prostorov za normalno delo obeh zborov, odborov in komisij, je utemeljena sedanja adaptacija Kazine s perspektivo, da bi služila pozneje potrebam MLO Ljubljane.

Da bi se parlamentarno življenje lahko normalno razvijalo, kar je danes splošen interes vseh državljanov, je bilo treba misliti, da dobij skupščina za svoje delo nove primernejše prostore. Že prej je obstojal načrt za gradnjo poslopja med Beethovno in Šubičevco ulico ter Trgom narodnih herojev, za poslopjem CK ZKS in SZDL. Ti načrti so bili izdelani pred leti, ko se je nameravalo graditi poslopje Osvobodilne fronte. Ta načrt je bil sedaj sprejet za gradnjo nove skupščinske zgradbe. Kar se tiče znanosti, je ostal v bistvu nespremenjen. Izvršene so bile le nekatere predelave in notranja ureditve je bila preduglašena, zlasti ureditve dveh sejmih dvoran za republiški in zbor proizvajalcev. Javni razpis za to gradnjo ni bil potreben, saj gre za izvedbo starega idejnega projekta ing. arh. V. Glanča. Prav tako bi z razpisom izgubili mnogo na česu, kar bi nujno gradnjo samo zavleklo, bistvenih sprememb pa ne bi prinesel.

Omenjeni načrt za gradnjo trinadstropnega upravnega skupščinskega poslopja bodo predložili administrativnemu odboru in skupščini. Novo skupščinsko poslopje bi moralj začeti graditi čimprej, da bi bilo do jeseni pod streho, do prihodnje zime pa gotovo, tako, da bi se skupščina preselila vsaj leta 1956.

Stane Kavčič o gospodarskih in političnih vprašanjih

Ljubljana, 5. marca. Na povabilo Mestnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je imel danes popoldne ob 5. uri tovariš Stane Kavčič, član izvršnega sveta komiteja CK ZKS, za politični in sindikalni aktij Ljubljane predavanje o aktualnih politično-gospodarskih problemih. Predavanje je bilo v dvorani Doma sindikatov na Miklošičevih cestih, katero so poslušalci napolnili do zadnjega sedeža.

Tovariš Stane Kavčič je govoril v začetku o dveh glavnih načelih našega gospodarskega razvoja. Kot prvo načelo je poudaril dejstvo, da se naše gospodarstvo zadnja leta in da se bo tudi v bodoče čim bolj osvobodilo vsakega administrativnega in birokratskega usmerjanja. Kot drugo načelo pa je navedel, da bo letošnji družbeni plan, kakor je bil predložen, izenačil vsa gospodarska podjetja tako v njihovih dolžnostih kakor tudi v njihovih pravicah. Ko je obščno govoril o teh dveh načelih, se je tov. Stane Kavčič dotaknil vrste važnih vprašanj ter med drugim naglasil, da bo kljub naši težnji po čimvečji svobodi na gospodarskem področju še vedno potrebna kontrola in intervencija predvsem na treh področjih: v naši zunanji trgovini, v investicijski politiki in plačnem sistemu.

Na pomembno vlogo organizacij Socialistične zveze je opozoril zlasti, ko je govoril o nekaterih negativnih težnjah v našem gospodarskem življenju, ki prihajajo na eni strani z birokratskih, na drugi strani pa s kapitalističnih pozicij. Naloga organizacij Socialistične zveze je, da na vse te negativne pojave takoj v začetku najostreje in najodločneje reagirajo ter tako preprečijo njihovo širjenje in negativno delovanje.

Ob koncu svojega predavanja je opozoril na nevarnost idealiziranja stopnje našega doseženega gospodarskega razvoja. Z uvedbo novega gospodarskega sistema materialnih sredstev ne bo dosti več, kajti danes šele gradimo pogoje za večje ustvarjanje materialnih dobrin. Zato so vse diskusije in predlogi, ki ne temelje na realnih možnostih nesmiselni in škodljivi. V tem pogledu si je treba natančno v kozarec toliko vina, kolikor ga imamo — je dejal tov. Kavčič.

Svoje predavanje je zaključil z nekaterimi mislimi o delavskih svetih in pri tem predvsem poudaril, da je treba delavcem omogočiti sistematično vzgojo in izobraževanje, pri čemer pa ne sme biti glavno sushoparno učenje na pamet, ampak pravilno kombiniranje praktičnih izkušenj s teoretičnim dopolnjevanjem, kajti sicer delavci ne bodo mogli v organski delavski samoupravljanji razviti take iniciative kot je potrebna in za naš uspešen razvoj nujno potrebna. M. S.

To poslopje ljudske skupščine ni nova palača lj. skupščine, ampak se ustvarja z njim le minimalni pogoji za redno delo skupščine, so torej edini realni izhod. Čez leta bo treba misliti na gradnjo primerne skupščine. Ljubljana pa bi z zgradbo, ki bi jo sedaj zgradili, dobila pozneje za trajno družbeno uporabo stavbo, kakršnih zelo potrebujemo.

V daljšem razgovoru so predstavniki MLO izrazili svoje soglasje z nameravano gradnjo, posebno tudi zato, ker bo obnovljena Kazina po preselitvi republiške skupščine služila za potrebe MLO-ja, sedanjih magistrat pa bi lahko dodelili bodoci občini center, s čimer bi bila rešena vprašanja, ki jih je nameraval obravnavati že sam MLO.

Razpis volitev v delavski svet pri Nafti v Lendavi

Lendava, 5. marca. Na zadnjem zasedanju delavskega sveta je bil sprejet sklep, da bodo volitve v novi delavski svet 23. marca. Od 870 članov delovnega kolektiva bo izvoljenih 50 članov v delavski svet. Sindikalne podružnice so že začele z zbiranje predlogov za kandidate v delavski svet. Vsekaror stoji pred velikim delom, ker je bilo letos med člani delavskega sveta precej ljudi, ki sploh niso prihajali na zasedanja. Na zadnji seji se je moralo čakati skoraj eno uro, predno je bila sklepčana. Vzrokov za to je več. Objektivne težave so v tem, da so delovlča po 20 do 30 km oddaljena od Lendave. Važen vzrok pa je tudi slabo poročilno delo med kolektivom.

Prvi doktor vrtnarstva

Zagreb, 5. marca. Na zagrebški univerzi je promoviral za prvega doktorja vrtnarstva ing. Elza Polak. Izdelala je disertacijo »Gospodarska važnost svojstev F za gojenje nekih vrst paradajznika in njihove uporabe v našem vrtnarstvu. O disertaciji je referiral akademski profesor dr. Alojz Tavčar. M. B.

Barba z naraslimi rekami okoli Leskovca

Leskovec, 5. marca. Pripadniki JLA in prebivalci Leskovca in okolice se že štiri dni in noči bore z naraslo Južno Moravo, Jablanico in Veternico. Jablanica je večraj pri genovčkem mostu spremenila tok, noseče s seboj ogromne ledene plošče, velike preko 100 kvadratnih metrov. Z uspešnim posegom pripadnikov JLA in štiba za obrambo pred poplavo je bila reka vrnjena v korito, vendar je sinoči pri vasi Gornje Stopanje prestopila bregove. Prav tako je Jablanica poplavlala nekaj hiš v vaseh Pečenevci in Vinarci, reka Veternica je nočjo porušila dva mosta pri Leskovcu, Južna Morava pa je poškodovala most pri Fogojevcu 7 km od Leskovca. Po trenutni višini vodostaja za sedaj ne obstaja večja nevarnost zaradi poplav.

Ladja s pšenico iz ameriške pomoči bo priplula prihodnji teden na Reko

Beograd, 5. marca. Na Reko bo priplula ladja z 10.000 ton pšenice. Pšenica bo razdeljena transportnim podjetjem za odkup žitaric. To je prva dotava pšenice Jugoslaviji iz nove ameriške pomoči. V Jugoslavijo bo prišlo 163.000 ton pšenice, od katerih bo 63.000 ton kot redna ekonomska pomoč, ostalih 100.000 ton pa bomo dobili kasneje, kar je domenjeno z ameriško agencijo za zunanje posle. Za pšenico, ki je prišla iz redne tripartitne pomoči, so zagotovljene štiri ameriške in dve jugoslovanske ladje, ki bodo odplule v domače luke marca. Zaključevanje pogodb z ladjedelnicami, ki bodo pripeljale pšenico po pogodbi SAFO, še ni objavljeno v celoti. (Jugopres.)

»Vardar film« bo smel nov umetniški film

Skopje, 5. marca. Dames je skupina filmskega podjetja »Vardar-film« v Skoplju začela smetati drugi makedonski umetniški film »Volčja noč« v režiji Franca Stiglica. Scenarij

Po treh letih končno občni zbor Društva inženirjev in tehnikov v Kranju

Kranj, 5. marca. Občni zbor DIT v Kranju, ki je bil večraj zvečer, je pokazal izredno aksepeditivnost. 15 točk dnevnega reda, od teh štiri poročila, so izčrpali v 90 minutah. Poročilnih je bila razprava. Ze san dnevi red zadnjega zbora kaže na potrebo daljše razprave. Niso tako važni tehnični podatki o delu (številno kinopredstav in ekskurziji), važnejši je močan porast industrije v Kranju, ki jasno govori, da Društvo inženirjev in tehnikov ni bilo brez dela. Tovariš Baida je v svojem poročilu nakazal osnovne črte našega gospodarskega sistema in mesto DIT pri reševanju gospodarskih predpisov, le ško, da, da je ostalo pri načelnih ugotovitvah. Občni zbor je ugotovil, da je v organizaciji delavskega samoupravljanja premalo članov DIT in da bi bilo treba poiskati vzroke za tako stanje vsekakor v delovnih kolektivih, kateri se branijo imeti v svojih organih ljudi, ki znajo delavcem razlagati naš novi gospodarski sistem in se bore za dvig proizvodnje. Vzrok temu je preozka, le strokovna usmerjenost nekaterih članov DIT, na kar so opozorili tudi na mestni konferenci Zveze komunistov v Kranju. Osnovna naloga društva naj bi bila, po mnenju inž. Torkarja, dvig strokovne ravni članstva in pomoč komunam. Pomoč komunam je mišljena zlasti v sodelovanju pri izdajanju gospodarskih uredb, komunpa na najpomembnejša strokovna društva gmočno podpirajo. Stremeti pa bi bilo treba za tem, da čim več članstva sodeluje v organih delavskega samoupravljanja, predvsem pa naj bodo društva vsaj posvetovalni organ tem organom. I. K.

Proslava 10-letnice ustanovitve bataljona »Pino Budičina«

Reka, 5. marca. Odbor Italijanske zveze za Istro in Reko je določil, da bo 4. aprila proslava 10-letnice ustanovitve bataljona »Pino Budičina«, ki so ga sestavljali izključno italijanski partizani. Pri Rovinju, kjer je bil pred 10 leti ustanovljen ta bataljon, bodo postavili spomenik. Odbor se je prav tako odločil zgraditi spomenik znanemu borcu proti fašizmu Italijanu Aldu Negriju v Labinu in spomenik padlim borcem v Poreču. Razen tega bodo do 1. maja v Rovinju odprli muzej dokumentov o borbi pripadnikov Italijanske manjšine proti italijanskemu imperializmu med obema vojnama in v času NOB.

Z II. redne letne skupščine mestne trgovinske zbornice v Ljubljani

Ljubljana, 5. marca. Danes je bila v verandi hotela Union v Ljubljani II. redna letna skupščina trgovinske zbornice za glavno mesto Ljubljana.

Ker so prešli delegati skupščine poročila organov zbornice in tiskani obliki že pred skupščino, je delovno predsedstvo pod vodstvom tov. Franca Nebca po uvodnih formalnostih takoj prešlo k poročilu dosedanjega predsednika mestne zbornice tov. Viktorja Valiča. Tov. Valič je med drugim govoril o uspehih borbe proti birokraciji

zmu v preteklem poslovnem letu na področju trgovine, poudaril vse večje možnost delovnih ljudi za sodelovanje pri upravljanju tudi v trgovini. Konkretno se je dotaknil potrebe, da začnemo graditi v Ljubljani čimprej preprobeta skladišča; dejstva, da s pretirano naglo in premalo predudarno decentralizacijo trgovine povzročamo škodo skupnemu gospodarstvu; vzgoje kadrov; tega, da kljub več kot enoletnemu prizadevanju na področju trgovine še vedno ni predpisov o pridobivanju kvalifikacije in končno plač v trgovini.

Na njegovo poročilo in tiskana poročila organov mestne zbornice se je razvila daljša, dokaj živahna diskusija, katere se je udeležilo okrog 20 delegatov. V glavnem je razprava osvetlila konkretizirano za ljubljansko trgovino vprašanja, ki jih je več ali manj obdelala že skupščina republiške trgovinske zbornice v Mariboru pred dvema tednoma, o kateri smo tačas izbrpno poročali.

Po razrešnici predsedniku, upravnemu in nadzornemu odboru zbornice so delegati izvolili nov 14 članski upravni odbor, petčlanski nadzorni svet, 7-člansko časno razsodišče z 20 člani prisedniki in enega člana kot zastopnika mestne zbornice in upravni odbor Trgovinske zbornice LRS Slovenije. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dosedanjí predsednik, direktor podjetja Sadje-zelenjava v Ljubljani, tov. Viktor Valič.

Sporočilo predsedstva Trgovinske zbornice LRS

Ljubljana, 5. marca. Predsedstvo zbornice je razpravljalo o sklepih plenuma odbora za zunanjo trgovino in ugotovilo naslednje:

- 1. Strinja se v celoti s sklepi o povečanih naporih za izvoz in z osobodno stališča čakanja in zadrževanja izvoza zaradi nekaterih nerešenih internih vprašanj.
- 2. Ne strinja se v celoti s stališčem, ki je bilo sprejeto na

plenumu, namreč s sklepom o nesodelovanju v zunanjetrgovinskih zbornici, s pozivanjem k pasivni rezistenci in dajanjem spodbude, da Trgovinska zbornica na mednarodni konferenci mobilizira za tak nastop tudi ostale trgovinske zbornice.

Predsedstvo zbornice namreč meni, da tak sklep ni samo nezakonit, temveč tudi nedemokratski, ker onemogoča posameznim gospodarskim organizacijam lastno odločitev.

Zaradi tega je predsedstvo zbornice razveljavilo sklep plenuma in ni izvršilo danega naloga. Predsedstvo poziva svoje člane, da v redu izpolnjujejo svoje državljanske dolžnosti, ki izvirajo iz obstoječih uredb, in da v aktivnem sodelovanju razpravljajo o vseh prečih problemih.

Predsedstvo zbornice meni, da je glede na pomembnost problemov potrebno, da se razpravlja o sklepih plenuma v širšem okviru in da je za to najprimernejši forum izredna skupščina.

Naše tovarne bodo povečale proizvodnjo kmetijskih strojev

Novi Sad, 5. marca. Na posvetovanju v Novem Sadu, ki mu je prisostvoval tudi član zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek, so se predstavniki industrijskih podjetij iz vse države dogovorili, da se bo v naših tovarnah začela proizvodnja nekaj sto različnih delov za kmetijske stroje. Predstavniki industrijskih podjetij so točno določili, kaj bodo posamezna podjetja proizvajala.

Ureditve rojstne hiše Nikole Tesla

Letos bodo začeli urejevati hišo v Smiljanu pri Gospiču, kjer je bil Nikola Tesla rojen leta 1856. O urejitvi rojstva velikega znanstvenika.

Posvetovanje gostincev na Bledu

BLED, 5. marca. Današnja konferenca predstavnikov gostinskih podjetij radovliškega okraja ni uspela tako, kot podobna konferenca predstavnikov industrije, ki je bila v tork. Konferenca se ni udeležila več kot polovica, med njimi ni bilo niti predstavnikov tistih podjetij, ki bi jim tako posvetovanje zelo koristilo (hotel »Pošta« Jesenice). Referat tainika okrajne gostinske zbornice je sicer nakazal razne probleme, ki jih bo treba rešiti, vendar je spetial diskusije le na kritiko gospodarskih predpisov in uredb. Gostinci so v diskusiji skušali razkazati, da njihovih težav ne razume nihče. Tako stališče je neumnost, saj ved skupno posvetujemo za gospodarstvo, kolikor paš

Opozorilo gospodarskim organizacijam in združenjem

V zvezi z objavljenim odlokom Zveznega izvršnega sveta o razpisu prvega natečaja za kredite za stalna obratna sredstva gospodarskim organizacijam opozarjamo vsa zainteresirana podjetja, da predložijo svoje zahtevke po stalnem kreditu za obratna sredstva na predpisane obrazce pristojnim podružnicam Narodne banke pravočasno, tako da bodo imele podružnice te zahtevke v rokah najkasneje 9. marca t. l. in v izjemnih primerih 10. marca t. l. do 9 ure jutraj. Predčasno predložene vloge, ki bi bile event. pomankljive ali nepravilne, bo tako možno sporazumno s podjetjem še popraviti, medtem ko ob skrajnem terminu predloženih nepravilnih vlog enako kot zakasnelih vlog pri natečaju ne bo mogoče upoštevati.

Devizni tečaj

Na deviznem obračunskem mestu v Ljubljani so bili 5. marca zaključeni po naslednjih tečajih: USA dolar 854 (852,32; 851,63; 183); angl. funt 2500 (2491,49; 2501,72; 197); DM 21100 (21020,51; 21020,23; 194); belg. frank 1826,40 (1826,40; 1827,57; 174); franc. frank 235 (236,15; 235,55; 174); kilr. švic. frank — (18399,81; 1950); ital. lira 129,21 (129,91; 128,38; 167); holand. forint 21590 (21482,12; 21487,94; 172); šved. kr. 15909 (15882,21; 15900; 174); egipt. funt — (1812; 1812; 110); obr. dolar Avst. 831 (821; 824,98; 174); obr. dolar Danska — (—; 610; 103); obr. dolar Finska — (610; 610; —); obr. dolar Norveška — (635,75; 630; 110); obr. dolar Grčija — (691; 690; 695,130); obr. dolar Turčija 642 (646,14; 643,36; 114); obr. dolar Brazil 620 (617; 633,15; 111).

Opomba: Številke v oklepaju pomenijo: 1 število prehodni srednji tečaj FLRJ, 2 število srednji tečaj FLRJ, 3 število azio v %, s črto označena devizna pomeni, da v tej devizi ni bilo zaključkov v Ljubljani.

Situacija: V vseh devizah so bili zaključki nizki tako, da znaša celotni promet le okoli 27 milijonov dinarjev. Tečaj ni bil bistveno spremenjen. V Zagrebu so bile prodane velike količine DM in angleških funtov po zmerih tečajih.

Modernizacija rudnika „Zletovo“

Iz razgovora našega gospodarskega dopisnika z direktorjem inž. S. Paplerjem

Medtem ko gradijo v Makedoniji velik kombinat »Jugohrom«, ki bo med največjimi podobnimi evropskimi podjetji za predelavo kromove rude, raziskujejo še naprej nahajališča železne rude in modernizirajo že v srednjem veku znani rudnik svinca »Zletovo«.

Direktor tega rudnika je inž. Slavko Papler, ki se je šele pred kratkim vrnil iz Avstralije, kjer je proučeval organizacijo dela v tamšnjih rudnikih svinca. Na osnovi v tujini pridobljenih izkušenj bodo uredili organizacijo dela tudi v rudniku Zletovo. Med drugim bodo zamenjali neekonomske vagončke s posebnimi transportnimi vozili za avtomatično iztovarjanje rude (kiperji). Ta transportna vozila bodo izdelala naše tovarne, in sicer po zgledu transportnih vozil, ki jih uporabljajo v avstralskem rudniku »Broken Hill«. Nadalje nameravajo uvesti delo z novimi vrtnalnimi kladi, uporabljati pa bodo začeli tudi posebno razstrelivo za miniranje. Razstrelivo, ki ga upo-

OB ROBU DOGODKOV

De Gasperijeve skrbi

Po uspehi združitvi štirih strank centra v vladno koalicio in po zaupnici, ki jo je dobila vlada v senatu, niso prenehale težave za binšega predsednika italijanskih vlad in sekretarja krščansko demokratske stranke De Gasperija. Čeprav je s svojim vplivom uspel združiti vse struje svoje stranke, je vendar vedno bolj jasno, da so se te struje sicer formalno podredile disciplini v stranki, da pa se niso odpovedale svojim ciljem. To se odraža predvsem pri kršč. demokratski desnici, ki ima tudi v vladi močno zastopstvo. Cilj krščansko demokratske desnice je predvsem vključitev monarhistov v vladno koalicio, ker bi se s tem okreplil položaj omenjene struje v vladi, kajti pri sedanjih koalicijski je zaradi prisotnosti socialnih demokratov vsakakor na boljšem levu struja.

Težnja desne struje, da bi spravila v vladno koalicio monarhiste, se je pokazala predvsem pri nedavnem sestanku vodstva krščansko demokratske stranke, na katerem so sklenili, da bodo začeli s pripravami za ustanovitev »Nacionalne konzulte za koordinacijo«, ki naj bi združila vse krščanske sile v državi — seveda tudi monarhiste. Drugi tak poskus desnice pa je bil pri izbiri kandidata za novega podpredsed. skupščine, ker je dosednji Martino postal prosodni minister. Stranka je predlagala republikanca Macrellija, desnica pa je zahtevala, naj bi na to mesto izvolili monarhista, češ da bo vlada v prihodnje odvisna od monarhistov. Zopet je moral poseči vmes De Gasperi, ki je spet sklicujoč se na disciplino, ki so jo dolžni poslanci svoji stranki, dosegel umik predloga desne struje.

Monarhisti Ochi je med skupščinsko razpravo očital krščanskim demokratom, da so se zatekli k štiristrankarski koaliciji zato, ker hočejo strahovati monarhiste iz demokratskega tabora. Kljub njegovim ostrim polemiki s kršč. demokratsko stranko in napovedi, da bodo monarhisti glasovali proti zaupnici, pa je vendar dodal, da stranka ne bo odrekla svoje podpore vsam onim ukrepi, ki so v skladu s nacionalnimi interesi. Torej tudi monarhisti, čeprav so uleženi, nuščajo orata odprta, ker verjetno računajo, da De Gasperi ne bo uspel s sklicevanjem na strankarsko disciplino za daljšo dobo ohraniti enotnosti v stranki.

General China

Vesti, da so se oblasti v Keniji odločile pogajati se s pripadniki gibanja Mau-Mau, niso niti tako presenetljive. Že pred desetimi dnevi je britansko javno mnenje pretreslo poročilo posebne parlamentarne delegacije, ki se je vrnila iz Kenije. V poročilu so napisane stvari, ki prav nič ne laskajo britanski kolonialni administraciji, čeprav so Angličani že preradi nosni nanašajo: kenijska policija je korumpirana, brutalna in nedisciplinirana, vpliv Mau-Mau je vedno večji in se je razširil od plemena Kikuyu (kjer je 90% ljudi priselilo gibanju Mau-Mau) na plemena Wakamba, beli naseljenici pa ne spoštujejo zakonov in zahtevajo »mogoč sodišče«, kar pa pomeni, da po mnenju komisije prav gotovo ne bi izboljšalo. V poročilu je še več »zanimivosti«, ki govorijo o tem, da je politika sile doživela poraz, vendar pa so zlasti zanimiva poročila za bodočo politiko v Keniji, ki kažejo, da so v Londonu resno zaskrbljeni zaradi tamkajšnjega položaja. Priporočila so v Britaniji tem bolj upoštevali, ker so jih sprejeli člani komisije (3 liberalisti in 3 konservativci) soglasno. Poleg drugega so zlasti pripravili večjo udeležbo Afričanov tako v izvršni kot v zakonodajni oblasti, ustanovitev nove afriške politične organizacije namesto prepovedane Afrikanke unije itd.

S tem pa so britanski parlamentarci potrdili to, kar je že dolgo popolnoma jasno: problem Kenije je predvsem politični problem, ne pa vojaški. Zato bodo pogajanja s pomočjo generala China, tudi če bodo vsem pričakovanim nankljub uspešna, predstavljala le delno rešitev, kajti nevarnost upora se more odstraniti samo z odstranitvijo vzrokov, ne pa z vojaškimi zmagami. Vračanje je le, ali bodo beli naseljenici v Keniji ki se zdavnaj niso niti toliko demokratični kot londonski parlament, privrženi to pripravi. Po vseh, ki govorijo, da zahtevajo beli naseljenici takojšnjo usmrtno Erskina in generala Berrina za zadržani pogajanja s Mau-Mau, tega ne bi mogli pričakovati.

MOLOTOV O ŽENEVSKI KONFERENCI

V Ženevi bo ocenjen uspeh berlinske konference

Molotov zatrjuje, da je sovjetska vlada zavzeta za zmanjšanje mednarodne napetosti — Odmev na njegovo izjavo v Londonu in Parizu

London, 5. marca (Reuter). Sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov je izjavil sinoči, da bi napovedana konferenca v Ženevi utegnila pomagati za rešitev vprašanja Indokine in korejskega spora. Združeni narodi so se po njegovi urditvi zaradi ameriškega pritiska pokazali za nesposobne, da bi rešili korejsko vprašanje. Sporazum o sklicanju ženevske konference utegne pospešiti rešitev dveh azijskih vprašanj, kar bi lahko prispevalo za nadaljnje zmanjšanje mednarodne napetosti.

Molotov je dalje dejal, da je berlinska konferenca pomagala razvezati vozle in da bodo sedaj Sovjetska zveza, ZDA, Velika Britanija in Francija skupno z zastopniki Severne in Južne Koreje lahko začele razpravo o končni rešitvi korejskega vprašanja. Glavni pogoj za rešitev vprašanja Indokine, je dejal dalje Molotov, bo odvisen od tega, če bodo vsi udeleženci ženevske konference razumeli, da je Indokina potreben mir. Uspeh berlinske konference bo mogoče oceniti po uspehu ženevske konference.

Govoreč dalje o pomenu berlinske konference, je Molotov

poudaril, da je le-ta presekala petletno dobo zastoja konferenc ministrov za zunanje zadeve štirih velesil, da je pomagala razčistiti nekatera mednarodna vprašanja in utrla pot za sestanek zastopnikov ZDA, Velike Britanije, Sovjetske zveze in Francije ter zastopnikov Kitajske in drugih držav.

Sovjetski minister je dalje dejal, da je sovjetska vlada s svojimi ukrepi stremela za zmanjšanjem mednarodne napetosti. Po njegovih besedah dokazuje dejstva, da ti ukrepi niso bili zastoj.

V svoji izjavi je Molotov tudi dejal, da bo Zahodna Nemčija, brž ko bo imela svojo vojsko, nehala spoštovati bonnski sporazum o evropski armadi. Tedaj bodo po njegovih besedah postali jasni njeni pravi smotri in njeni napadali, po povračilu hlepečti račun, kar bodo najprej občutile sosedne države. Z dnešne je jasno, je dejal Molotov, da vlade ZDA, Velike Britanije in Francije ter Adenauerjeva vlada praktično izključujejo možnost združitve Nemčije. Zahodna politika, ki ustanavlja vojaške skupine nekaterih evropskih držav proti drugim evropskim državam, bo privedla do priprav za novo vojno v Evropi, s tem pa za tretjo svetovno vojno, je dejal sovjetski minister za zunanje zadeve.

Po mnenju sovjetskega ministra streme ZDA po nadvladi na svetu. Da bi to dosegle, naj služi Atlantski pakt, ki je po njegovih trditvah podoben paktu proti Kominterni, ki so ga 1937 sklenile Nemčija, Japonska in Italija. Obožil je zahodne sile, da s »politično sile«, s pogodbjo o evropski obrambni skupnosti kujejo načrte za oživljanje militarizma. To je ustvarilo nove, skrajno resne ovire za rešitev nemškega vprašanja.

Politika sile zahodnih držav se je po mnenju sovjetskega ministra pokazala tudi na drugih področjih mednarodne politike, kot sta Koreja in Indokina. Ta politika je po njegovih besedah doživela neuspeh tako na Koreji kot v Indokini. Pre-

mirje na Koreji je prineslo ublažitev napetosti v mednarodnih odnosih, to pa je omogočilo sovjetski zvezi, da je začela vprašanje nadaljnega zmanjšanja mednarodne napetosti, je dejal Molotov.

London, 5. marca (Tanjug). Zastopnik britanskega ministarstva za zunanje zadeve je izjavil, da nima ničesar povedati k izjavi Molotova. Priporočil je, da jo sedaj proučujejo v Foreign Officeu. Pozornost diplomatskih opazovalcev v Londonu je vzbudilo zlasti odklonilno stališče ZSSR do Atlantskega pakta, ki je izraženo v izjavi sovjetskega ministra za zunanje zadeve Molotova.

Pariz, 5. marca (AFP). Izjava Molotova je vzbudila razočaranje v francoskih diplomatskih krogih, ki se zelo čudijo, da je imel sovjetski minister tako napadalen govor med dverna mednarodnimi konferencami, ki naj bi zmanjšali napetost. Začudile so jih tudi obtožbe proti zahodnim silam, zlasti proti Atlantskemu paktu, ki so bile izražene z ostrimi besedami in so jih zaključile trditve, da dela ZSSR vse, da bi prišlo do omilitve mednarodne napetosti. Kdor skrbneje premisli Molotov govor, pravijo v tukajšnjih političnih krogih, lahko zapazi, da so njegove besede o Atlantskem paktu ostreje kot besede na berlinski konferenci. Francija je upala, da se bo Sovjetska zveza pred ženevsko konferenco ogibala takega tona.

Pred zasedanjem Evropske ekonomske komisije

Najvažnejša naloga te mednarodne organizacije je pospeševanje razvoja južnoevropskih držav

Beograd, 5. marca (Jugopres) Glavne napeke Evropske ekonomske komisije so bile do sedaj: skrčen obseg dela in omejeni uspehi. To je posledica osamljenosti sovjetskega bloka, ki praktično ni sodeloval pri delu Evropske ekonomske komisije oziroma njenih tehničnih odborov, v katerih obravnavajo posamezne gospodarske panoge.

Lani so države sovjetskega bloka pokazale nekotiko več zanimanja za ustvarjalno udeležbo pri delu EEK. Seveda bi bilo prezgodaj, če bi videli v tem določeno perspektivo za prihodnje uspešnejše delo te mednarodne organizacije, čeprav so nekatera pričakovanja opravičljiva. Prav bližnje IX. zasedanje EEK v Ženevi 9. marca bo pokazalo, če obstoja stvarna podloga za kakršnokoli upanje.

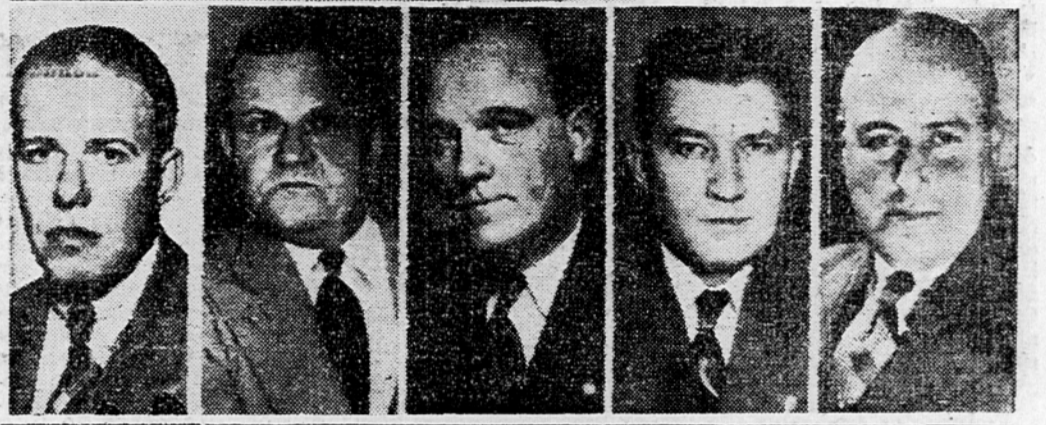
Delovanje EEK, ki ga je mogoče napovedati, bo ostalo do nadaljnjega omejeno pred-

NOVICE V SLIKI

New York, 5. marca (Tanjug) Iz San Juana na Portoriku se je zvedelo, da je vodja policije Salvador Roig prostril varnostne ukrepe, da ne bi nacionalistična stranka, katere pripadniki so napravili atentat v ameriškem predstavniškem domu, začela s terorističnim delovanjem na otoku. Pred palačo guvernerja Portorika Louisa Munozja so podvojili stražo že na dan atentata. Oblasti Portorika sedaj razmišljajo, kaj bi ukrenile proti vodji nacionalistične stranke Pedru Albizu Camposu, ki je imenoval atentatorje »junake patriote«. Ker pa je bila njegova izjava skrbno pretehtana, v samem Portoriku pa ni bilo nobenih izredov, ga oblasti ne morejo prijeti. Poleg tega se boje, da bi utegnili biti njegova aretacija začetek nemirov v Portoriku.

(Na sliki levo Lolita Lebron, ki je bila aretirana, ker je sodelovala pri atentatu v ameriški predstavniški zbornici. Na spodnji sliki so poslanci, ki so bili pri atentatu ranjeni in sicer od leve proti desni: Bentley, Davis, Jensen, Roberts in Fallon)

Pogodba med Japonsko in ZDA

Tokio, 5. marca (AFP). Po vesteh v japonskem tisku, bodo te dni podpisane 4 pogodbe med Japonsko in ZDA. Med njimi bo tudi pogodba o medsebojni obrambi, ki bo zavezovala Japonsko, da bo prispevala za utrditev obrambnega sistema v tem delu sveta.

Italijanski veleposlanik pri Edenu

London, 5. marca (Tanjug). Italijanski veleposlanik v Londonu Brosio je na lastno prošnjo obiskal danes britanskega ministra za zunanje zadeve Edena. V Foreign Officeu izjavljajo, da obisk ni zvezan z nobenim posebnim vprašanjem in da sta diplomata pregledala splošni politični položaj.

Nasprotja v organizaciji evropskega gospodarstva

Francija proti liberalizaciji trgovine

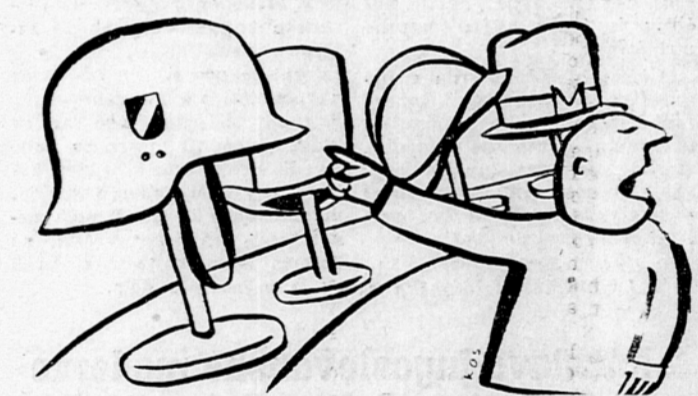
Pariz, 5. marca (Reuter). Opazovalci v Parizu sodijo, da Francija ne bo ugodila zahtevam svojih vrstnikov v evropski organizaciji za gospodarsko sodelovanje, naj opravi omejitve v trgovini. Francija bi bila morala že 1. marca obvestiti organizacijo o korakih, ki jih je storila za sprostitve trgovine, pa tega ni storila in tudi ne kaže, da bi nameravala kaj kmalu storiti.

Že oktobra lani je evropska organizacija za gospodarsko sodelovanje ostro obsodila Francijo, rekoč, da s svobodno trgovino ni mogoče doseči, če Francija ne bo prilagodila svoje trgovine zakonu o liberalizaciji trgovine. Opazovalci v Parizu so prepričani, da bi vsak korak, ki bi ga storila Francija v tej smeri, povzročil krizo v evropski organizaciji za gospodarsko sodelovanje. Francija mora narediti,

Dulles se bo udeležil sestanka sveta Severnoatlantskega pakta

Washington, 5. marca (USIS) Ameriški minister za zunanje zadeve John Foster Dulles se bo v Parizu udeležil sestanka sveta Severnoatlantskega pakta, ki se bo začel 3. aprila. Zastopnik ameriškega ministarstva za zunanje zadeve je dejal, da bodo na tem sestanku proučili napredek, ki ga je dosegla organizacija atlantskega pakta v zadnjih letih, ter tekoča vprašanja v zvezi z evropsko enotnostjo. Po sestanku v Parizu bo Dulles odpotoval v Ženevo, kjer se bo udeležil ženevske konference.

RAZSTAVA POKRIVAL

— To pa ni po pariškem okusu (Karikatura: B. Kos)

PRED ŽENEVSKO KONFERENCO

Rumena nevarnost spet nad Ameriko

Od našega dopisnika v New Yorku

Berlinska konferenca je pomenila nedvomno prvo veliko preizkušnjo republikanske administracije ZDA v zunanji politiki. V notranji politiki se je doslej pokazalo, da je republikanska stranka sprejela kot svoj delovni program velik del ukrepov New Deals in Fair Deals, ki jih je v času, ko je bila v opoziciji, označevala za uvajanje socializma v ZDA. V zunanji politiki je za ameriško javnost največje vprašanje Kitajska in ko so republikanci v opoziciji obtoževali Achesona in Marshalla, da sta kriva izgube Kitajske, so se sedaj prvi srečali iz oči v oči s tem problemom.

TAKTIKA NA BERLINSKI KONFERENCI

Američani so spremljali berlinsko konferenco kot nekakšno športno prireditve ter ugotovili, da je match z Molotovom trajal v 25 rundah 91 ur in 20 minut. Mnenja o zmagovalcu v tej tek-

mi pa so zelo različna. Ko je zunanji minister Dulles po svoji vrnitvi že na letališču izjavil, da je dosegel sto odstotkov od zaželenega, je ambasador Južne Koreje v Washingtonu izjavil isti dan, da pomeni berlinska konferenca zmago sovjetske diplomacije. Čeprav se sedaj slišijo pravzaprav šele prvi odmevi, je vendar že iz njih jasno, da se velika večina republikanske stranke bolj strinja z ambasadorjem Južne Koreje kot pa s svojim zunanjim ministrom.

Dullesov položaj na konferenci ni bil lahek. Videti je, da je Dullesova žena nehotela povedala Molotovu resnico, ko ga je na sprejemu v sovjetski ambasadi prosila, naj ji pokaže dvorano, v kateri ima njen mož toliko muk in skrbi. Poznavalci zunanje politike upravičeno opozarjajo, da je težko ugotoviti, ali je Dulles prizadel več skrbi Molotov, ali pa sta mu jih prizadela njegova evropska zaveznika.

Konferenca je bila dejansko podobna partij šaha, v kateri je vsakdo igral samitanko s tremi nasprotniki. Inicijativa za konferenco ni prilahtiti od Rusije niti od ZDA, temveč od Anglije in Francije. Francija je v položaju velike notranje negotovosti, ki je v veliki meri povzročena od brezupne kolonialne vojne v Indokini. Amerika močno pritiska na Francijo zaradi ratifikacije pogodbe o Evropski obrambni skupnosti in je minister Dulles nedavno celo zagrozil, da bodo ZDA uklnile Franciji vojaško in ekonomsko pomoč, če pogodba ne bo ratificirana. Francija pa se na drugi strani boji, da pomeni ratifikacija pogodbe okrepitev in oborožitev Nemčije in tako poslabšanje položaja Francije v Evropi. V taki situaciji je Francija želela, da bi dosegla na berlinski konferenci olajšanje glede Indokine in Nemčije. Posebni položaj Francije je bil od samega začetka znan obema glavnima nasprotnikoma, in ko je postajal Molotov, preveč lju. bezniv do francoskega zunanje-ga ministra, se je Dulles spustil z njim v tekmo ter primerjal Bidaulta z Lincolnom.

Anglija gleda na probleme predvsem z zrelisča popuščanja napetosti. Vojna napetost jo namreč prisiljuje na velike vojaške izdatke, kar povzroča domače probleme, na drugi strani pa se v svetovni politiki v taki situaciji vsako vprašanje postavlja na ostrino noža, kar sili Anglijo na podrejeni položaj ZDA. V prvi vrsti ima Kitajska za Anglijo popolnoma drugačen pomen kot pa za ZDA. Za Anglijo je to problem trgovine z Daljnim vzhodom in problem političnega vpliva v jugovzhodni Aziji. Prvenstveni interes Anglije je bila zato diplomatska konferenca, ki naj bi vodila do pomiritve na Daljnem vzhodu.

Rusija od vsega začetka ni bila kdo ve kako navdušena za četverno konferenco. Moskva se je zavedala, da pri sedanjih situaciji v svetu na taki konferenci ne more kaj pridobiti. Vse, kar se je moglo dobiti in do- seči, je bila propagandna bitka, toda Rusija je prišla tokrat na konferenco temeljito pripravljeno in opazovalci upravičeno opozarjajo, da sta bila sovjetska predloga za evropski obrambni pakt in za sklicanje diplomatske konference o Daljnem vzhodu osnovni točki diskusije in da sovjetska delegacija ves čas konference ni izpustila iniciative iz svojih rok. Sovjetska tak- tika je bila spretno izdelana,

namreč prisiljuje na velike vojaške izdatke, kar povzroča domače probleme, na drugi strani pa se v svetovni politiki v taki situaciji vsako vprašanje postavlja na ostrino noža, kar sili Anglijo na podrejeni položaj ZDA. V prvi vrsti ima Kitajska za Anglijo popolnoma drugačen pomen kot pa za ZDA. Za Anglijo je to problem trgovine z Daljnim vzhodom in problem političnega vpliva v jugovzhodni Aziji. Prvenstveni interes Anglije je bila zato diplomatska konferenca, ki naj bi vodila do pomiritve na Daljnem vzhodu.

Rusija od vsega začetka ni bila kdo ve kako navdušena za četverno konferenco. Moskva se je zavedala, da pri sedanjih situaciji v svetu na taki konferenci ne more kaj pridobiti. Vse, kar se je moglo dobiti in do- seči, je bila propagandna bitka, toda Rusija je prišla tokrat na konferenco temeljito pripravljeno in opazovalci upravičeno opozarjajo, da sta bila sovjetska predloga za evropski obrambni pakt in za sklicanje diplomatske konference o Daljnem vzhodu osnovni točki diskusije in da sovjetska delegacija ves čas konference ni izpustila iniciative iz svojih rok. Sovjetska tak- tika je bila spretno izdelana,

Sovjetski delegati so se zavežali, da s svojo brezkompromisno zahtevo okupacije polovice Nemčije in dela Avstrije ne morejo ničesar več dobiti v Evropi. Zato so očitno že na samem začetku konference izključili možnost dobivanja terena v Evropi in se zavezali za zmago v propagandni bitki. Ker je sovjetska nepopustljiva politika v Evropi riskirala celo propagandni poraz, ji je bila izredno dobrodošla zahteva Francozov, da se za kulisami reši problem Indokine. S predlogom konference o Daljnem vzhodu so sovjetski predstavniki dejansko dosegli to, da so do neke mere ustregli angleškemu javnemu mnenju z objavo pomiritve v Aziji, Francozom pa s prazno objavo diskusije o Indokini, svojim kitajskim zaveznikom s tem, da so jih de facto pripe- ljali v Ženevo, in naposed svoji politiki s tem, da so v bistvenem vprašanju Vzhoda lo- čili Anglijo in Francijo od ZDA ter prisilili ameriškega zunan- njega ministra Dullesa na novo konferenco, ki utegne biti zanj še bolj neprijetna, kot je bila konferenca v Berlinu.

Amerika je konferenco še veliko manj želela kot Rusija. Američani so se zavedali, da se na taki konferenci lahko ured-

(Se nadaljuje)

Napredek v strukturi izvoza iz naše republike

Po letošnjem družbenem planu naj bi 49% našega izvoza predstavljali industrijski izdelki, 22% pa izdelki metalurgije

Leto 1953 predstavlja prelomnico v našem zunanjetrговinskem poslovanju. Medtem ko je v letu 1952 v izvozu LR Slovenije še prevladoval izvoz rudarskih, kmetijskih in gozdarskih surovin, prevzema v l. 1953 vodilno vlogo že izvoz industrijskih proizvodov. Industrija je v lanskem izvozu sodelovala z 40%, metalurgija pa z 19%. Izvoz se je lani kljub zmanjšanju deleža kmetijske proizvodnje zaradi ujm, zraven padcu cen za nekatere vrste blaga na zunanjih tržiščih ter zmanjšanju izvoza lesa, povečal za 12,3%. K povečanju je pripeljala predvsem naša industrija.

Razumljivo je, da morajo tudi v letošnjem letu čim večji napori v našem gospodarstvu biti usmerjeni v nadaljnje povečanje izvoza. To nam ne narekuje samo borba za uravnoteženje naše sedaj pasivne zunanje trgovinske bilance temveč tudi borba za čim polnejše izkoriščanje zmogljivosti naše obstoječe industrije, kar pa je v veliki meri odvisno od uvoza surovin.

Na osnovi uspehov, ki so bili doseženi na področju zunanje trgovine v l. 1953, ko smo izvozili za 10 milijard 487 milijonov dinarjev, predvideva republiški družbeni plan v l. 1954 povečanje izvoza za 12,9%, in naj bi vrednost izvoza znašala 12 milijard. Obenem pa se bo spremenila tudi njegova struktura v smeri nadaljnega povečanja izvoza industrijskih izdelkov.

Radgonska orekarna bo zgradila novo krožno peč

Ze več let imajo v podjetju gorjradganske opekarnice zastarelo krožno peč, ki je bila zgrajena že v drugi polovici prejšnjega stoletja. Zmogljivost te peči je dolgo ni mogla dosegati zmogljivosti drugih izdelkov ter je bil zaradi tega velika ovira v proizvodnji. Nova peč, ki bo stala 30.000.000 din, bo dograjena do prihodnjega leta ter bo imela toliko zmogljivost, da bo svoje delo opravila v 8 mesečnih sezonah kar bo ustrezalo napredku mehanizacije v obratu. Na spomlad bo podjetje zgradilo lastno kopalnico za potrebe delovnega kolektiva, v katerem bo tudi oddelček za ostanke prebivalstva v mestu. Zgradili bodo tudi lastno gasilsko oporodnjo. J.R.

O direktorjih v beograjskih podjetjih

Zakonski predpisi o delavskem samoupravljanju so točno določili odnos med direktorjem in delavskim svetom oziroma upravnim odborom. V beograjskih gospodarskih podjetjih, ki jih je skupno okoli 800, ta odnos v praksi ni bil povsod najbolj. V nekaterih podjetjih se je direktor polastil vse oblasti v podjetju, ali pa je delavski svet postal njegova desna roka. Na drugi strani so bili tudi takšni pojavi, da so delavski sveti in upravni odbori ovrtili direktorje pri njihovem vsakdanjem delu, kar je dovelo do zastoja v poslovanju podjetja. Bili so celo takšni pojavi, da so direktorji skupaj z upravnimi odbori vodili politiko, ki je bila v škodo podjetju.

Zaradi teh pojavov so bili lani zamenjani nekateri direktorji. Na njihovo mesto je bilo imenovanih skupno 91 novih direktorjev. Ta ukrep je zadela direktorja vsakega devetega beograjskega podjetja, kar ni majhno število. Izmaz zamenjanih direktorjev jih je samo pet dal ostavko, 25 direktorjev te bilo zamenjanih zaradi nespo-

Gospodarske vesti

Japonske devizne rezerve se kršijo. Japonski minister financ je objavil, da so znašale devizne rezerve Japonske dne 31. januarja 890 milijonov dolarjev, medtem ko so znašale konec decembra še 970 milijonov dolarjev.

Turčija je dobila od Mednarodne banke drugo posojilo za modernizacijo luk v znesku 3,8 milijonov dolarjev. Leto 1950 je dobila Turčija iste namene prvo posojilo Mednarodne banke, in sicer v znesku 12,5 milijonov dolarjev.

V Izraelu so v mestu Cederah v Samariji izročili svojemu namenu tovarno papirja, ki bo krčila vse potrebe Izraela. Ta tovarna bo proizvajala tudi časopisni papir. Tovarno so zgradili s pomočjo ameriškega kapitala.

Po podatkih državnega statističnega urada so v Zahodni Nemčiji zbrali januarja 422.000 ton starega železa, medtem ko so ga decembra nabrali 462.000 ton. Uvoz starega železa je ostal nespremenjen in je znašal 5.000 ton. Januarja je Zahodna Nemčija izvozila 71.000 ton starega železa, in sicer nad 48.900 ton v Italijo.

Junija bo Grčija razpisala notranje posojilo v znesku 300 milijonov drahem.

Trgovska zbornica za okraj Slovenj Gradec išče KNJIGOVODSKEGA INŠTRUKTORJA z znanjem trgovskega in industrijskega knjigovodstva. Plača po dogovoru. Interesenti naj pošljejo prošnje na naslov: Trgovska zbornica Slovenj Gradec

skih izdelkov. Tako naj bi delež industrije pri letošnjem izvozu znašal 49%, rudarstva 39%, metalurgije 22%, rezanega lesa 7%, kmetijstva 15%, gozdarstva 4%, Izvoz se bo predvsem lahko povečal zaradi predvidene povečanja industrijske in kmetijske proizvodnje. V industrijski proizvodnji se predvideva povečanje v vseh strokah, razen pri električni energiji, ker bo treba zaradi velikih domačih potreb po energiji izvoz omejit na najmanjšo mero. Težiče naj bi bilo v izvozu tekstilnih izdelkov, kjer so še znatne neizkoriščene kapacitete. Izvoz tekstila naj bi se povečal za najmanj 745 milijonov din. Znatno povečanje se predvideva tudi v barvasti metalurgiji, za 562 milijonov din, nadalje v kovinski,

elektroindustriji, kemični industriji, industriji papirja, usnjarski in živilski industriji. Vse te panoge so se uspešno uveljavljale na zunanjem trgu že v preteklem letu, ter je potrebna le nadaljnja razširitev in učvrstitev trgovinskih stikov. Uvoz rezanega lesa in gozdskih proizvodov se bo zmanjšal za 602 milijonov din, pri čemer pa se bo hkrati povečal izvoz lesopredelovalne industrije.

Po temeljitem pretrusu možnosti izvoza v letošnjem letu predvsem glede naše neizkoriščene industrijske zmogljivosti pa so naša podjetja sama prišla do zaključka, da bi lahko izvozila celo več kakor predvideva družbeni plan in sicer bi po njihovih kalkulacijah lahko znašal izvoz 14 milijard dinarjev. Pri tem bi bile potrebne v nekaterih pod-

jetjih določene investicije, ki bi prinesel korist že v kratkem času. Da pa bo ta naloga izpolnjena, se bo treba izvoz lotiti drugače, kot je to bilo prva dva meseca letošnjega leta, ko so številna podjetja zaradi določenih težav in nejasnosti, ki so se pojavile v zvezi z izvajanjem novih zunanjetrogovinskih predpisov, predvsem prenehala izvažati. S takim odnosom so številna podjetja pokazala, da ne vidijo posebno daleč pred seboj, da vidijo predvsem sebe in svoje ozke trenutne koristi. Zaradi izpadlega izvoza smo že doslej utrpeli za eno milijardo deviznih dinarjev škode, težko pa je preneniti škodo, ki bi utegnili nastati — če bi se tak položaj nadaljeval — z izgubo tržišč, ki smo jih osvojili z veliko muko in težkimi napori.

Pismo uredništvu

TAKA PRAKSA NAS PREVEČ STANE
Dne 20. julija 1953 je na postaji Zalog zaradi nepredvidnega premika in tudi zaradi nepravilno urejenega branika sklepnega (slepaga) tira zavozil vlak na kretniško postojanko, v kateri so bile naprave za centralno postavljanje kretnik pod drčo. Ob tem navozu jo je vlak porušil do tal, naprave za centralno postavljanje kretnik pa so bile težko poškodovane. To je res naključje, da je službojoči kretnik ostal skoraj nepoškodovan med ruševinami. Ocenjena škoda same zgradbe in varnostnih naprav je znašala 979.000 din. S porušenitvijo te kretniške postojanke je bilo potrebno vse kretnice ročno prestavljati, kar je zahtevalo 9 kretnikov več. Ti kretniki pa nas do danes stanejo že mnogo več kot zgoraj navedena škoda. — Toda tu ne gre le za gospodarsko škodo, temveč

tudi za varnost kretniškega osebja. Kretniki so bili na delovna mesta razporejeni tako, da je v enem primeru moral en kretnik predstavljati tri kretnice, ki so postavljene v nekakem trikotu in oddaljene ena od druge 19,60 m, 11,20 m in 27,80 m. Eno ali drugo razdaljo je moral kretnik prestopiti preko enega ali dveh tirov v času tudi krajšem od 4 sekund, saj vozovi tečejo po tirni drči tudi v takem razmaku. Ali človek zmore opravljati tako delo brez smrtnih nevarnosti? Prišlo pa se še ni z delom na obnovi stare nitiz in gradnjo nove postajalnice. (Po izjavi odgovornih na železnici bo končana do konca tega leta.) Smrtna nezgoda pa je tu! Kaj pa sedaj? Prav pri delu na opisanem mestu se je dne 12. febr. 1954 smrtno onesrečil kretnik Bokal Jože. Organi notranje uprave in inspekcije dela pripisujejo krivdo za nezgodo prvenstveno neurejenemu stanju, medtem ko zastopniki železnice trdijo, da je tu le lastna ne previdnost. Ali je to mogoče trditi z ozirom na opisano stanje? Seveda, najbolj enostavno je vsaj odgovornost prealitati in mrtvega, saj ne more več govoriti. Kaj pa obstoječi železniški predpisi, ki striktno prepovedujejo prekanje tirov pred prihajajočimi vozili. Delo je pa bilo na tem delovnem mestu organizirano s strani odgovornih v nasprotju s tem določilom. Zaloški železničarji si danes na tihem prišepetaajo: »Sedaj je pa že pričakovati obnovenje podre postojanke prav kmalu, ker po dosežani praksi se ne pristopi k delu prej, dokler ni nesreče.« Tudi sam sem enakega mnenja kot zaloški železničarji, vendar pripominjam, da je s tako prakso, to je prakso na račun živcev, čimprej prenehati. Zupančič Stane, Republ. inspekcija dela.

Peta številka „Naših razgledov“

V soboto je izšla nova številka štirnajstrednjega »Naših razgledov«, ki tudi tokrat prinaša mnogo zanimivega in kakovostnega gradiva. »Naši razgledi« so si v dveh letih svojega obstoja pridobili razmeroma širok krog bralcev predvsem zato, ker v njih sodelujejo naši znani znanstveni in kulturni delavci, novinarji, publicisti itd. Casopis zato z veliko resnostjo in odgovornostjo spremlja politična, gospodarska in kulturna dogajanja doma in po svetu. V peti številki letošnjega letnika je precejšen del lista posvečen zunanji političnemu dogajanju. Od dogodkov na Bliznjem vzhodu, ki jih pisec komentira pod naslovom Zgodbe iz Jutrovega, preko odmevov berlinske konference in priprav za ženevske konference, poglobljeje »Naši razgledi« bralce Sovjetske zveze, kjer je v zadnjem času opaziti zanimiv kompromis birokratske kaste s tehnokrati, in do Francove Španije, kjer je novi konkordat z Vatikanom sedaj še pravno potrjen, popolno nadoblast cerkve nad življenjem in bitjem španskega ljudstva. Kolikor zadeva zunanji svet Spodnjega sveta tudi vtihi Bogdana Pogačnika s poti po Angliji pod naslovom Med pedenčki in velikani. V prvem delu lista je potem objavljeno nadaljevanje članka o problemih Fakultete za elektrotehniko, ki so ga podpisali prof. dr. ing. France Avčin, prof. dr. ing. Venčec Koželj in dekani fakultete dr. ing. Roman Ponž. O problemih Bele krajine piše dr. Miha Kambič, ki s statistiko in številkami kaže na vso zaostalost, v katerih se Bela krajina še danes duši. France Černe pa polemizira s Filipom Lipovcem o vplivih subjektivnega faktorja na gospodarstvo. Dr. Gorazd Kušel je prispeval prikaz knjige dr. Jovana Djordjevića »Ustavno pravo FLRJ«, ki je polzisk podati strnjeno teorijo socialistične demokratije. V prvem delu lista je objavljen še kratek prikaz predavanja Andreja Philipse na zborovanju socialističnih akademikov o problemih demokratičnega socializma in kritika njegovih stališč. V drugem delu lista, ki je posvečen kulturnim in prosvetnim problemom, objavlja Jus Kozak svojo novo mnenje »Govor z mladimi«, Bogdan Pogačnik objavlja

svoj razgovor z Matejem Borom, ki se je pred kratkim vrnil iz Anglije. France Ivanšek je napisal poročilo o razstavi in razpravi Od stare k novi šoli. Kot prispevek k diskusiji o našem solstvu razmišlja prof. F. K. o problemu enotnosti nižje glavnice. »Naši razgledi« v svojem drugem delu prinašajo še mnogo zanimivega, od katerega naj omenimo le nekaj: »Bližje in bode«, ki jo je napisal Vital Klubus, »Baletni večer ljubljanske Operne izpod peresa Marjje Vogelnikove, zapis o pisatelju Gabrieli Colette in njenem literarnem delu, razmišljanje o slabih časih v naših kinematografih, ki jim ni kraja, kulturne vesti in prikaz nekaterih novih knjig v tujini. Po vsem tem lahko trdimo, da bo tudi ta številka »Naših razgledov« zadovoljila najširši krog svojih bralcev.

V Senovem še en lep uspeh domače proizvodnje

Senovski kolektiv je v nedeljo 23. februarja skoraj nepoznano in skromno proslavil še en, za to podjetje pomemben uspeh. Ta dan je stekla v pogon nova električna lokomotiva, ki je sedaj že druga po vrsti, zgrajena iz domačih delavcev in delavke in žiljev kolektiva strojnega obrata na rudniku. Ta mali kolektiv je že lansko leto slavil svoj prvi uspeh, ko je sam izdelal električno lokomotivo in jo v katerih iz starih delov in delavci in žiljev kolektiva strojnega obrata na rudniku. Ta mali kolektiv je že lansko leto slavil svoj prvi uspeh, ko je sam izdelal električno lokomotivo in jo v katerih iz starih delov in delavci in žiljev kolektiva strojnega obrata na rudniku. Ta mali kolektiv je že lansko leto slavil svoj prvi uspeh, ko je sam izdelal električno lokomotivo in jo v katerih iz starih delov in delavci in žiljev kolektiva strojnega obrata na rudniku. Ta mali kolektiv je že lansko leto slavil svoj prvi uspeh, ko je sam izdelal električno lokomotivo in jo v katerih iz starih delov in delavci in žiljev kolektiva strojnega obrata na rudniku.

ZAKON O VARSTVU PTIC SE VELJA

Vsak dan iznova me prizadene, ko sišim, kako lahko miselno in brezdušno nekateri ljudje uničujejo ptice. Streljanje jih s puškami flobertovskimi. Ptice niso živali, ki bi jih smel ubiti vsakdo po mili volji, kadar bi se mu to v njegovi objestnosti z hotelo. Večina ptic je z zakonom zaščiten. Tudi izgovor navdušenih športnikov te vrste, da streljajo le vrabce, ne drži, ker je izkušnja pokazala, da imamo v vrabcu edinega zaveznika v boju proti koloradskemu hrošču. Lansko zimo sem našel na dvorišču sivičko. Ko sem jo dvignil, sem videl, da je imela s flobertovko prestreljeno perutnino in ni mogla več letati. Negoval sem jo kakih osem dni, potem pa si je opomogla in je spet odletela v prostost. Tako padajo tudi druge ptice. Komu koristi tako početje? V ožji okolici, kjer stanujemo, obstajajo kar štiri flobertovke. Vse štiri služijo za preizkušnjo strelske sposobnosti, strelcem pa so za tarčo ptice. Prejšnji mesec so videli ljudje iz sosednjih ulic sprehajati se po cesti mlajšega moškega. Pri sebi je imel flobertovko in je streljal ptice. Nekaj vrabcev in dva še topla kosa je potisnil v žep nekemu drugemu moškemu, češ da bo imel za mačka. Menda je bil ta strelček pozneje, ko je prišla stvar na dan, za svoje početje kaznovan z denarno kaznijo. Vprašanje pa kljub temu še ni rešeno, saj njegova kazen ne bo vplivala na ostale, še nezakazovane zlikovce. Zelen bi, da se k vprašanju o varstvu ptic oglasi še kdo drugi iz naše javnosti, ko že društvo za varstvo ptic spušča svoje pravilnice. Temu početju je treba nujno napraviti konec. Ali ne bi bilo morda edino umestno in pravilno flobertovke pobrati, ko služijo na ta način samo za zlorabo, strelci pa naj uveljavljajo svoje navdušenje za ta šport v strelskih družinah kot pristojnih organizacijah? Jože Vrbovšek, Ljubljana, Velikovaška 4.

Razstava jugoslovanske moderne umetnosti na Reki (»Salon 54«)

V prostorih Umetnostnega galerije na Reki bo odprta v nedeljo, dne 7. marca »Salon 54«, to je razstava sodobnega slikarstva in kiparstva Jugoslavije. Reška galerija prireja letos prvo razstavo te vrste v naši državi ter je odobrala ob sodelovanju posebnega odbora in žirije umetnostnih zgodovinarjev in umetnostnih kritikov okrog 100 del najpomembnejših umetnikov modernih smeri (od ekspresionizma do abstraktizma). Razstava naj prikazuje najbolj tipične primere zgodnjega sodobnega umet-

Stane Kregar: Vizije na tovari

KULTURNI RAZGLEDI

PISMO IZ MAKEDONIJE

Osma letna skupščina Združenja književnikov Makedonije, ki je bila te dni v Skoplju, je razvijala svoje delo v znamenju pomembnih lanskoletnih uspehov makedonskih pisateljev pri bogatstvu makedonske književnosti. Dva romana, devet zbirke pesmi, sedem pesniških zbirk in več pomembnih prevodov — to je rezultat preteklega leta.

Književno 1953. leto je za Makedonijo tem pomembnejše, ker ji je prineslo prvi roman, »Vas za sedmimi jeseni« Slavka Janevskega. Ta roman slika življenje na vasi v povojnih letih, borbo makedonskih kmetov z zaostalimi pojmovanji, z razrednimi sovražniki in vsem onim, kar ovira njihovo združenje in napore pri gradnji lepšega življenja.

Drugi roman, ki se je pojavil v 1953. letu, je roman »Zakrpano življenje« pisatelja Staleta Popova. Odlika tega romana so sočen in živ ljudski jezik in bogastvo zanimivih, živobarvno podanih tamošnjih običajev.

Pisatelj Vlado Malevski v svoji zbirki pesmi »Kramljanje« obdeluje motive iz narodnosvobodilne borbe, Jordan Leov pa je v »Globoki rani« zajel niz podob iz predilndenske dobe.

Ti motivi se srečujejo tudi v povestih in pesmih ostalih makedonskih književnikov. V zbirkah, ki so jih bili objavili leta 1953, ne manjka tudi motivov iz pečalbarskega življenja ter intimne lirike.

Dinamičen in nenavadno bogat razvoj makedonske književnosti preteklega leta je še bolj izostril umetniški kriterij in izrazito diferencialno dobro in slabo literaturo. Pojmovanja o modernem in kvazimodernem, o šabloni in konvencionalnosti v književnosti so bila ostro prediskutirana na letošnji skupščini Združenja. Mnenja so bila deljena. Medtem ko so bili nekateri proti pravilo sodobnega izraza, so drugi vztrajali na tem, naj se upoštevajo plemeniti napori in iskanja novih izraznih kvalitiet. Diskusija je bila argumentirana in vsestranska. Ker pa v okviru ene letne skupščine ni bilo možno razgledati vsa vprašanja literarne teorije in prakse, bi morala stara uprava Združenja nadaljevati s prejšnjo prakso sklicevanja pogostejših plenumov Združenja. Ta pripomba je bila sprejeta kot pravilna in nova uprava Združenja se bo morala potruditi, da v teku letošnjega leta to sprovede.

O problemih tiskanja in razpečavanja knjig je imel referat književnik Aco Sopov, ki je razkrit težave književnikov in založb zaradi velike

100.000 din za dve najboljši deli (eno prozno in eno poet-sko) in formiranje komisije za gradnjo novih stanovanj za književnike, vse to je re-

Skopje: Grad carja Dušana

podražitve papirja in tiskarskih uslug, težave, ki v veliki meri otežujejo izdajanje novih knjig kljub dotacijam, ki jih dodeljuje Svet za prosveto, znanost in kulturo. — »Upam,« je med drugim rekel A. Sopov, »da bomo te težave vendarle premagali, ker na knjigo ni mogoče gledati kot na katero koli drugo blago, ki prihaja na tržišče.« Aktivnost Združenja pri organizaciji številnih literarnih večerov v Skoplju in drugih mestih ter vseh Makedonije, sprejem desetih književnikov med člane Združenja, ki zdaj z novinci vred šteje 26 članov, uvedba dveh nagrad po

zultat dela uprave Združenja v lanskem letu. Skupščina je soglasno obdodila razbižajski in sovražni odnos Milovana Djilasa, izražavoč popolno solidarnost s stališčem III. plenuma CK ZKJ.

V imenu Zveze književnikov Jugoslavije in Združenja književnikov Srbije je skupščino toplo pozdravil književnik Dušan Matić. Ob koncu zasedanja je bila dana razrešnica stari in izvoljena je bila nova uprava Združenja. Za njenega predsednika je bil izbran književnik Aco Sopov. J.T.

Vzgojna skrb ne sme prenehati nikoli

Ljudska univerza bo začela nov cikel vzgojnih predavanj

Vsej naši javnosti, posebno pa obiskovalcem so še v spominu lanska vzgojna predavanja, ki jih je priredila Centralna ljudska univerza v Ljubljani in ki je večino predavanj že tudi našla. Letos bo univerza nadaljevala z delom, ker lani še daleč ni bila vsa vzgojna problematika niti izprnjo obdelana niti v celoti načeta. Toda prav obisk pri lanskim predavanjih je dokazal, kako veliko zanimanje in upravičena zaskrbljenost vlada med starši za ta vprašanja. Nikakor bi ne bilo prav, če bi bilo letos opaziti, da to zanimanje in ta skrb upadeta. Prav je namreč, da si obudimo v zavesti nekatere razloge, ki nas morajo tudi letos voditi k obisku teh nadvse važnih predavanj. Povsem neuspešno bi bilo vsako pedagoško prosvetljevanje, ki bi bilo zgolj kampanjsko. Prirejanje takih kampanjskih tečajev ne more imeti nikdar takih uspehov za naše vzgojno prizadevanje, kot bi jih dosegli, če bi se starši skušali dalj časa vglabljati v pedagoško problematiko s sodelovanjem izkušenih pedagogov. Razen tega prinaša tak osebni ter predavateljski stik s starši, ki so jim ta predavanja namenjena, vedno nove pobude in spoznaja vsem tistim, ki se s pedagoškimi vprašanji poklicno ukvarjajo. Razgovor, ki se potem razvije po predavanjih, je vselej

ploden, pa naj bo še tako skromen. Prav lanski cikel predavanj je to lepo pokazal. Lanska predavanja na centralni univerzi v Ljubljani sicer niso bila na diskusiji posebno bogata, zato pa bodo verjetno letošnja boljše. Prirejana bodo v manjšem in zato pripravnejšem prostoru. Letos je na dnevnem redu več zelo tehnih in aktualnih vprašanj. Letošnji cikel bo krajši ko lanski, ker je predloga vrsta predavanj za udeležence gotovo utrudljiva. Vprašanje nastajanja in razvoja otrokovega značaja je gotovo eno najsplošnejših vzgojnih vprašanj. Kolikokrat mislimo, da je značaj nekaj, kar nastaja šele v zrelih letih, in kolikokrat zagrešimo veliko napak in pa še več vzgojno pozitivnega zamudimo. Zato nam bo predavanje o razvoju in vzgoji znanjaka odprlo marsikaj novega in nas s tem opozorilo na naše neposredne vzgojne naloge. Kolikokrat si ubijamo glave z vprašanji okoli sposobnosti in nadarjenosti naših otrok, ne da bi vedeli, kaj so to sploh sposobnosti, kaj nadarjenost, od česa se vse to odvisno, s čim in kako se dajo sposobnosti ugotavljati, kako razvijati, kje so njihove meje. Na posebno važna vprašanja v zvezi s to kočljivo problematiko bo odgovoril zagrebški univerzitetni profesor-psiholog dr. Zoran Bujas, katerega ime jamči, da bo predavanje visoko vredno. K psihologiji in vzgoji našega otroka sodi prav gotovo tudi eno zelo aktualnih vprašanj o bistvu, razvoju, vzgoji in pomenu domišljije. Ni dvoma, da bi se morali mnogo bolj zamisliti nad tem vprašanjem, kot dejansko se in da bi morali s te strani tudi mnogo pozornosti spremljati našo mladinsko književnost, ilustracije, risanke, lutkovno gledališče, mladinske igre in vlogo filma. Na vlogo domišljije v otrokovem življenju premalo kritikar zares in temeljite premislimo. Zato iščemo večkrat vzroke mnogokje, le v neurejenem in sprjemem otrokovem domišljijem svetlu ne. Oko sta povezani z družin-sko-vzgojnimi vprašanji temi, ki zadevata vzgojo k delavnosti in starši. Saj se teh vprašanj velikokrat dotikamo, toda nujno je, da o njih enkrat posebej spregovorimo. Gre za kritičen problem otrokove zaposlitve, za oblike te zaposlitve, za meje, za smisel, gre za tako aktualno vprašanje, kot je preobremenjenost otrok in podobno. Razmerje med otrokom in starši zadeva temelje družinske vzgoje, zadeva avtoritet staršev. Če bo le mogoče, bomo že v tem ciklusu posvetili posebno predavanje o problemu mladinske kriminalnosti in posebej njenim vzrokom. Mislimo, da je ciklus tematično tak, da je vreden številnega obiska in pozornosti naših staršev, ki so iz ljubzine do otrok in zaradi skrb za naš družbeni razvoj poklicani, da soddoločajo o naši vzgoji. In še to poudarjamo: vabljeno so tako matere kot tudi očetje, ki včasih le še premalo sodelujejo pri vzgoji naših najmlajših!

Mesec jugoslovanske knjige v Makedoniji

Skopje, 5. marca. — Uprava združenja makedonskih književnikov je sklenila letos prirediti v Makedoniji mesec jugoslovanske knjige. Verjetno ob začetku novega šolskega leta bodo založniška podjetja in knjigarne v republiki znižale cene knjig. Prirediti bodo tudi več razstav knjig, prihodnji mesec pa bodo izvedli široko anketo o tem, kako bralci v Makedoniji sprejemajo domače knjige. V vseh mestih bodo književni večeri, na katerih bodo književniki brali svoja najnovejša dela.

Dogovor med ZDA in Jugoslavijo o avtorskem pravu

Posledje bodo jugoslovanski založniki lahko plačevali avtorske honorarje za prevode ameriških piscev v dinarjih. Do pred kratkim so jih morali plačevati skoraj izključno v dolarjih. Z dogovorom med ZDA in Jugoslavijo, ki je bil sklenjen januarja t. l., bo ta ovira praktično odpadla. Naši založniki bodo po običajnem dovoljenju za izdajo, ki ga bodo dobili od ameriških založnikov, plačali potrebne zneske v dinarjih, s katerimi bo razpolagala vlada ZDA za svoje potrebe v Jugoslaviji, ona bo pa prevzela izplačila v dolarjih. Doselej je Jugoslavija na ta način lahko plačevala le knjige, periodične publikacije in filme. Naši založniki menijo, da bo ta dogovor ugodno vplival predvsem na izdajanje sodobnih ameriških piscev, saj smo se morali doslej omejevati pretežno na starejša pisatelje, za katere ni treba plačevati avtorskih honorarjev.

Celje pred velikim kulturnim dogodkom

Mesto Celje se spet pripravljaja na veliki in nadvse pomemben kulturni dogodek. Mestno gledališče bo v začetku aprila slavilo 105-letnico prve slovenske gledališke predstave. Ob tej priložnosti bodo odkrili spomenik Rafaelu Salmiču in Josipu Dobrnju. Izšel bo tudi gledališki list s pregledom celjske gledališke zgodovine. Gledališki muzej pa bodo izpopolnili s kar. tolike vseh, ki so delovali v raznih dramskih družinah in celjskem študiju. Ta proslava bo vsekakor obogatila tradicijo celjskega gledališkega življenja. K. K.

Za elom in družino

OB 8. MARCU

Naša delovna kmečka žena

Zene po naših vaseh si želijo, da bi jim bilo vsakdanje delo, ki je mnogokrat združeno z velikimi telesnimi napori olajšano. Za to pa je treba sredstev. K tem jim bodo pripomogle naše kmetijske zadruge, ki se bodo z zboljšanjem svojega gospodarstva, pri katerem bodo aktivno odločale in sodelovale tudi žene same, lahko znatno gospodarsko okrepile.

Prav v teh dneh, pred občinskimi zbori kmetijskih združenj se žene že seznanjajo s problemi svojih združenj, da bodo prišle na občini zbor pripravljene in s svojimi predlogi. Mnoge med njimi hočejo sodelovati v novih upravnih odborih kmetijskih združenj. S tem bodo tudi same pripomogle k dvigju in pozitivni določeni gospodarskih panog, tako n. pr. živinoreje, sadjarstva, vinarstva, prašičereje, kokošereje itd. Tako so žene v Bell krajini že dosegle, da bodo začeli gojiti vrbove nasade, ki bodo omogočili razvoj pletarstva.

Mnogo pobude so žene dobile v kmetijsko gospodinskih tečajih, ki jih je bilo to zimo največ v črnomeljškem okraju (30 tečajev je obiskovalo 750 žena in deklet) in v murskosloboškem okraju.

Marsikje pa se žene še premalo zanimajo za to, da bi v svojem sodelovanjem pomagale pri napredku gospodarstva v svojem kraju. Toda tečaj, rezni seminarji, predavanja itd. bodo tudi v njih vzbuđili željo, da bi pomagale pri tem velikem in koristnem delu. Tam, kjer se zadruge ne zanimajo za napredok gospodarstva in tudi žene molče, vse šepa. Krave molznice so boljše ali imajo malo mleka, prašiči zanikrni, kure slabe nesilce itd.

Nujno je, da žena, ki so ji mnoge stvari bližje kot drugim, sodeluje pri zboljšanju gospodarstva in bo imela od tega tudi sama korist. Tako ji pozimi ne bo morda treba več prali v ledenomrzlem potoku, ampak bo prala v primerno urejenem skupnem perišču. Otrke bo lahko mirno pustila pod vodstvom na igrišču, v vrtcu.

Tako bo tudi naša delovna kmečka žena imela to, kar sedaj še močno pogrša.

V. K.

ŽENE SE IZOBRAŽUJEJO

Potovalni tečaj za gospodinsko izobraževanje v novomeškem okraju

Poleg Zveze žena zadrugično zelo aktivno dela novomeška podružnica Društva za napredno gospodinstvo. Delovne članice te podružnice pod vodstvom tovaršice ing. Vilme Pirkovičeve so skupno s Svetom za prosveto in kulturo pri OLO Novo mesto izdelale podoben načrt za širše in sistematično izobraževanje žena v naprednem gospodinstvu. O tem načrtu je razpravljal prejšnji teden politični aktivni skupno s predstavniki okrajnega in mestnega ljudskega odbora množičnih organizacij. Načrt predvideva izobraževanje

veznega pouka gospodinskih predmetov na vseh šolah, zlasti na srednjih. Kot konkretne oblike takojšnjega dela za gospodinsko izobraževanje, predvideva načrt poleg stalne gospodinske šole na Mali Loki, še vsaj eden ali dva potovalna tečaja, eno stalno mesto za tečaje v Novem mestu, kjer naj bi bila čimprej ustanovljena še gospodinska posvetovalnica in v doglednem času tudi gospodinski biro.

Zelja med ženami za izpopolnjevanje v gospodinskih strokih je izredno velika, kar dokazu-

tem je treba šolo približati in prilagoditi tudi krajevnim razmeram. To bodo lahko v veliki meri izpolnili potovalni tečaj. Tako potovalna šola bo imela poleg stalnega strokovnega kadra še vse potrebne pripomočke za praktični pouk iz vseh pomog gospodinstva, kot je kuhinjska oprema, šivalni stroj in drugo. V enem kraju ali vasi bo ostala šola eno šolsko dobo tri do 4 mesece, nakar se bo premaknila v drug kraj. Ker je med ženskimi svetom toliko želje za izobražbo, bodo taki tečajni uspevali tudi v poletnih mesecih. Z njimi je treba zato čimprej začeti.

Prav tako kot na podeljelu je mnogo žena in deklet, ki potrebujejo gospodinske izobrazbe tudi v mestu in bližnji okolici. Za te je treba organizirati stalni tečaj v Novem mestu ali neposredni okolici mesta in na katerem bi se zvrstile vsake tri ali štiri mesece nove tečajnice. Poleg tega je v Novem mestu nujno potrebna posvetovalnica za gospodinjce, kjer bi žene vsak čas dobile nasvete ali pojasnila iz katerekoli panoge gospodinstva.

V novomeškem okraju je trenutno 7 gospodinskih učiteljic z višjo strokovno izobrazbo, 8 pa jih bo to jesen končalo republiško višjo gospodinsko šolo v Groljah pri Domžalah. Ta strokovni kader je potrebno samo pravilno razporediti in zaposliti. Kjerkoli je zaradi strokovnih kadrov močno, je treba uvajati obvezen pouk gospodinskih predmetov vključno z ročnimi deli na šolah, zlasti na nižjih gimnazijah v večjih centrih, ko bomo imeli dovolj strokovnega kadra pa povsod in na vseh šolah. V Novem mestu je treba tudi takoj misliti na ustanovitev biroja za pomoč v gospodinstvu, kot jih imajo že v drugih večjih mestih, zlasti pa v naprednih državah. Marsikatera žena, ki je zaposlena in ne more plačevati gospodinske pomočnice, bi potrebovala od časa do časa, posebno ob porodu ali bolezni pomoč sposobne uslužbenke gospodinskega biroja.

Udeleženci posveta o teh izredno važnih problemih ljudskega izobraževanja in dviga gospodarske in kulturne ravni v mestu in na deželi, so se načelna sporazumeli, da je treba takoj organizirati potovalni tečaj, v jeseni pa še vsaj enega, o čemer bo dokončno sprejel

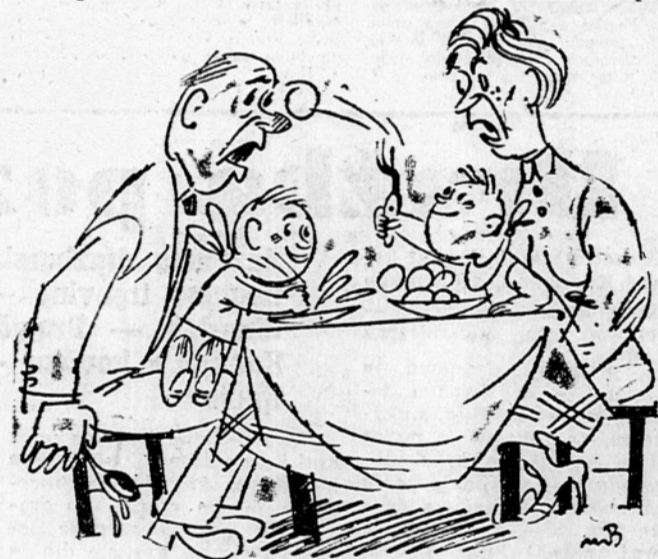
Težave pri kosilu

Nedavno mi je potožila moja znanka, ki ima doma dva majhna paglavčka, da ne more z možem nikoli mirno obedovati ali večerjati. »Načrtuj zameva v naročje vsak enega otroka, ju nahraniva, potem sva šele mirna na vrsti. Tedaj je jed navadno že hladna in postana,« se je pritoževala znanka.

Ali ne bi bilo pametneje, da deklica obedujeta sama, kmalu po 12. uri. Mama naj ju nato spravi v posteljo, kjer naj spita kakih dve uri. Ko se vrne mož domov, bosta sama v miru pojedli in pokramljala. Očka, ki se po kosilu z otrokoma rad poigra, bo s kosilom že gotov, ko se bosta zbudila. Tak ukrep se bo prav prilgel mamici in očku, a tudi dekčema bo koristil. S tem si bodo starši prihr.

nihi tudi marsikatero neprijetnost, saj vemo, kako nemirni so pri jedi taki čmrlji. Okrog sebe otepaajo z nožicami in ročicami tako, da gredo starši počasi popacani od mize. Mastni madeži pa se šopirijo na sveži moževi srajci, hlačah ali ženi-nem križu. Temu upravičeno sledi nerazpoloženje in celo prepri.

Ko je otrok že razumnejši, mu s lastnim zgledom pokažemo, kako naj se vede pri mizi. Povejmo mu tudi, da se s tem prav nič ne odlikuje, če povsod okrog sebe raztrasa jed. Tako bo vzrok za slabo voljo in jezo pri kosilu sam po sebi odpadel.

MUSAKA je srbska in zelo okusna jed. Tako je napravimo: kisló zelje dušimo na maslu do mehkega, ne da bi mu

Naše sobne rastline

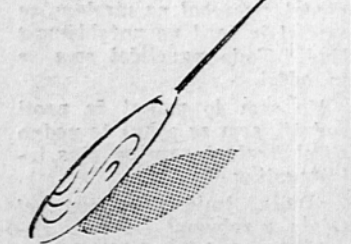
AGAVE

Imamo več vrst agav. Rastejo ob našem Jadranu, zlasti na otoku Rabu. Agava ima zelo močne, mesnate liste z močnimi bodicami. Agavo imenujejo tudi stoletno rožo. Ker je doma iz sončnih krajev, jo imamo poleti lahko na

sončnem prostoru, pozimi pa bolj na hladnem. Vendar ne sme znižati temperaturo v sobi, kjer jo imamo manj kot 5. Agava tudi cvete, vendar bolj redko, ko je že precej stara. Prav dobro nam uspeva v peščeni kompostni zemlji.

Razmnožujemo jo z izrastki, ki zrastejo iz korenin. Te odstranimo in vsadimo v lončke.

Prav gotovo poznate tole kvački podobno iglo, ki nam prav dobro služi pri pobiranju zank na svilnih ali nylon nogavčkah. Skoda je, da je še ne izdelujejo naše tovarne, zlasti, ker je tole razvijena v Ameriki. Če jo kupite tudi pri nas.

Spomni na moje ilegalno delo segajo daleč nazaj, vse do leta 1940, ko sem skupaj z najstarejšim sinom Darkom in z Martinom Kokaljem delala pri »Vzajemnosti«. Toda pravo ilegalno delo se je začelo šele leta 1941.

Ko je odšel Darko, 22 letni fant, sem postala vojaška kurirka. Držala sem zvezo med Ljubljano in Primorsko, kjer se je boril Darko. Vse do 17. novembra 1943. leta sem iz Ljubljane nosila na Primorsko pošto, cigarete in razne manjše predmete, ki jih intendenca po redni poti ni mogla dovolj hitro nabaviti. Prav na ta dan, ko sem preljela sinovo zadnje pismo, je padel.

Po njegovi smrti sem bolj poredkoma hodila na Primorsko. Preveč boleč je bil za me pogled na hrbe, kjer se je Darko boril in žrtvoval svoje žiljenje. Ostala pa sem kurirka Gubčeve brigade. Ker sem se tolikokrat vozila iz Ljubljane na Primorsko, predvsem pa na Dolensko, sem morala imeti dokumente vedno v redu. Zato sem se povezala s uslužbenecem šišenske policijske postaje, Levcem, ki je delal za OF, dokler ga ni go zaprli in poslali v nemško taborišče, odkoder se ni več vrnil. Kadar so mi Italijani vzeli na bloku potno dovoljenje, mi je Levce v nekaj dneh preskrbel novo, za Dolensko in Primorsko.

Iz časa, ko sem vsak teden redno vsaj dvakrat potovala iz Ljubljane na Dolensko, mi je nekaj doživljanjev ostalo prav živo v spominu: V šoli v Karteljevem sem se spomni na moj domovinski s predmeti.

MATI SE SPOMINJA

Piše mati narodnega heroja Darka Marušiča

sem jaz še ostala v vasi. Zgodaj zjutraj pa sem stihala, kaj je nekdo zaklical: »Italijani gredo!« Hitro sem vstala in šla proti Selam. Toda prišla sem med dva ognja. Z ene strani so streljali Italijani in belogardisti, z druge pa so žgali partizani, ki so hoteli sovražniku zapreti pot do vasi. Legla sem v jarek, nad menoj pa so švigale svinčenke. Dolgo sem tako ležala in le s težavo sem se tisti dan prebila do postaje...

Z Amico Grden sva nesli nekoe na Veliki Kal dve veliki pletenki, polni cigarete, obvezni material in nekaj pošte. Deževalo je brez prestanka in Anica je rekla: »Marija, danes bova imeli mir pred belogardisti! Preveč dežuje, da bi si upali iz brloga!«

Kako se je motila! Zavila je k Mariji Cesarjevi

na Ogrljevcu, kjer bi morala oddati pletenko s cigaretami. V trenutku, ko je postavila pletenko na mizo, so domobranci obkolili hišo in Anica jim je le težka utekla. Jaz sem šla medtem s svojim tovorom naprej. Ko sem zaslišala, da gredo domobranci za menoj, sem skripla pletenko in ostale reči v koprive in nadaljevala pot, ko da se ni nič zgodilo. Toda, domobranci so bili desni, ker jim je Anica ubila in so me aretirali. Gnali so me na domobranski postajo v Mirni peči. Očitno so mi, da nosim iz Ljubljane za partizane pošto in cigarete. Komandant Čuček mi je grozil, da me bo dal prepestiti, če ne bom ničesar povedala. Toda, ker nisem pri meni ničesar našli in ker sem imela dokumente v redu, predvsem pa ker sem zanikala zvezo s partizani, so me končno izpustili.

Ves čas, dokler sem držala zvezo z Gubčovo brigado, sem nosila z Malega in Velikega Kala, z Ogrljevca, Sel in Dobja 6 do 8 paketov tedensko za intermirance v Rencicju in Gonarsu. Včasih sem hodila rajše skrivaj čez žico, ker so me na bloku že poznali in so me vselej zelo strogo pregledovali.

Za prehod iz Ljubljane sem napravila v žični ograji odprtino, ki je bila toliko velika, da sem lahko zlezla vanjo. Da je v temi ne bi zgrešila, sem opozorila na odprtino majhno desno. Potem sem se vrnila v

sklep še okrajni ljudski odbor. Prav tako je potrebno v Novem mestu takoj poiskati prostor, kjer bo stalen gospodinski tečaj za žene Novega mesta in bližnje okolice. Najprimerneje bi bilo, da bi bila poleg stalnega tečaja tudi posvetovalnica za gospodinjce, ker bodo za vse ene in iste strokovne moči. Uresničenje tega velikopoteznega načrta Društva za napredno gospodinstvo slušaji vso podporo vseh merodajnih. To je obenem tudi najboljšje nadaljevanje borbenih tradicij žena ob njihovem prazniku 8. marca. (R)

Ni lahko najti na kmeth časa za branje. Tale priletna mamica, ki jo vidimo na sliki pa ga je po vsem delu le našla, saj se je globoko zatopila v lepo povest

modni potček

1x1 pri otroških oblekah

Otroška garderoba je zahtevnejša kot izgleda na prvi pogled. Ze izbira blaga ni prav nič lahka, saj so nje zahteve številnejše kot pri katerem koli blagu, ki je namenjen odraslim.

saj otrok obleko še hitreje izrabí kot pa odrasli.

Pralno blago

Seveda je razumljivo, da kupujemo za otroške obleke pralno blago. Več ali manj se nam to posreči poleti, ko lahko izbiramo med lahkiimi pralnimi blagovi (razne tiskanine), ki so prav primerni za otroške hlačke, krilca, predpasnike, bluzice. Težavneje je izbirati blago za

ta vzorce, drobno rožasto blago in podobno.

Ce je vzorec tiskan na svetlo podlago (belo ali katero koli pastelno barvo) in je tisk le nekoliko močnejše barve, kot pa njegova osnova, pri izbiri blaga ne moremo zagrešiti, seveda če upoštevamo tudi obliko vzorca. Obleka, krojena iz takšne tkanine, je najprimernejša zato, ker je dovolj svetla, da opazimo, kdaj je potrebna vode in mila, vendar pa zakrije s svojim drobnim vzorcem vse tiste madeže, ki še ne pomenijo umazane obleke.

Res pa je, da nam naše tekstilne tovarne dajejo prav zelo skopo izbiro blaga, ki bi kakovostno in vzornico zadovoljila potrebe malih otroških oblek. In ker tudi vsem odraslim veliko vzorčasto blago ne pristojaja, upravičeno zahtevamo nekaj primernege, pralnega blaga.

Kroj

Kroj je pri otroških oblekah vsaj tako važen kot kroj obleke, namenjene različnim odraslim ljudem, postavam. Male obleke naj bodo krojene vedno preprosto in primerno otroški igri in delu. Raznih pentelj, čipk, zaklkanih gub in podobnih okras-kovk otrok ne potrebuje. Udobno in prijetno se bo počutil v igralnih hlačkah (dolgih ali kratkih), h katerim izmenjavamo pralno bluzico, ki naj bo kar najpreprosteje krojena. Ker pa so igralne hlačke vsaj v zimskem času krojene iz debelejšege blaga (n. pr. deftina), jih ne moremo prati vsak dan. Hlačke ohranimo dalj časa čiste, če jih zavaruemo s predpasnikom, ki ga obenem z bluzico lahko prav hitro operemo in posušimo.

Kadar izbiramo ali krojimo novo otroško obleko, premislimo najprej, kakšno blago bomo izbrali in kako ga bomo ukrojili. Čeprav bomo kupili samo en meter, bomo s pravo izbiro zadovoljili mi in naš otrok.

D. P.

Blago, iz katerega krojimo otroško obleko, bi moralo biti trpežno, pralno, čim manj alinje mečkavo, svetlih barv, vendar pa drobnega in gostega vzorca.

Trpežnost

Tistim, ki trdijo, da je za otroško obleko primerno vsako blago, pa čeprav blago stare, izprane in izrabljene obleke, se njihovo mnenje prav hitro maščuje s strgano otroško obleko. To moramo, še preden je otrok obleki dorasel, zamenjati z novo. Pravilno ravnanje, če krojimo otroku le toliko in take obleke, kot jih zares potrebuje, in iz takega blaga, ki je dovolj trpežno, da bo dolgo vzdržalo. Če že krojimo otroško obleko iz stare obleke, potem skrbno presodimo, če je blago še trpežno. Pazljivo pregledajmo predvsem rokave, zadnjo stran krilca, hlačnice in ovratnik, ki najprej postane neraben. Zavedajmo se, da nismo prav nič štedljive, če hočemo staro, izrabljeno ali že zaščito obleko prekriniti v mnove otroško obleko, ki jo bomo morale kupati že po prvem pranju. Vse delo šivaje ali nas samih bo kmalu zaman,

spomladanske obleke. V tem času kupujemo za igralne hlačke razna platna, za obleke in bluze pa bombazevino.

Nikdar ne kupujmo, pa čeprav samo za tisto nepotrebno »boljšo« obleko, zamet, svilo in silica blaga, ki niso pralna. Otrok je lepo obleden samo v skromni, vendar vedno čisti obleki.

Seveda si želimo tudi čim manj mečkavo blago, kar pa je odvisno od boljše kakovosti ali dobre impregnacije proti mečkavosti.

Vzorec

Za otroške obleke so najprimernejše drobne, gosto vzorčaste tkanine med katere štejejo pikčaste, majhne karo ali pepi-

O. J.: Zdravljenje revmatizma z žvepleni injkcijami odložite, vse dotlej, dokler ne preneha preobolilni doba po zlatenici, dokler se ne boste telesno okrepili in dokler res popolnoma ne minejo vse motnje s strani prebavnega trakta. Takih injkcij, ki bi paralizirale povišano temperaturo po žvepleni zlatenici, ni in bi tudi ne bile ustne, ker bi s tem jemali vneto načinu zdravljenja bistveni zdravilni učinek.

M. R., LJUBLJANA: Zdravemu človeku, ki ima zdrave zobe, zdrave dlesni, ki si redno čistijo zobovje, posebno pred spanjem, navadno ne diši neugodno iz ust. Lahko pa tudi zdrav človek, ko zjutraj vstane, začuti v ustih neugoden okus in vonj.

Vzrok je v tem, ker se čez noč zmanjša delovanje slinivke in jezika, slina v ustih zaostaja in dobi zato neugoden vonj. Odločno neprijeten zadah iz ust srečujemo pri gnilih zobeh. Zdravi bolečin ne zvečimo zadosti in tako pač hrana, ki zaostaja med zobovjem, razpada, kar povzroča neprijetni diš. Teža povzročajo tudi slabo se prilagajajoče kronice, razno vnetje dlesni, slabo izdelane proteze itd. Neprijetni vonj iz ust pa poleg ustnih organov povzročajo tudi obolenja drugih organov, na primer počežnja, mandeljni, kronični katariji v grlu, nosu in obočjih votlinah, potem razne bolezenske razjede zaradi tuberkuloze, sililisa, zlostnih bul itd. Tudi nekatera obolenja na pljučih, kot so ognjoki na pljučih, različne sapnice kakor tudi razna obolenja prebavnega trakta, posebno želodca, lahko povzročijo iste nevesčitosti.

Če hočemo odstraniti neprijetni vonj iz ust, moramo v prvi vrsti ugotoviti pravi vzrok. Poskusiti moramo, da ta vzrok odpravimo, bodisi da si uredimo zobovje, zdravimo pljuča oziroma želodec itd. Od sredstev, ki bi blažila neprijetni vonj, priporočamo izpiranje ust s lahko raztopino kalijevega hiperamangana. Od časa do časa očistimo usta s 3%-no raztopino vodikovega peroksida. Od domačih zdravil pa za osvežitev ust zvečimo brinovce jagode.

ANICA, LJ.: Povsem nerazumljivo je, da pri težavah, ki kažejo, da ste resno bolni, iščete nasveta v posvetilnicah, namesto da bi stopili na zdravniški posvet v bolnišnični zdravniški zavod. Že dejstvo, da ste zadnji čas hušljali od 50 na 36 kg telesne teže, vas silijo, da se čimprej zapustate zdravniškim rokam. Svetujem vam, da se napolnite na kliniko za notranjo bolezen.

VSEM. V bodoče bomo odgovarjali samo na dopis s polnim naslovom. Mnogih odgovorov namreč ne moremo priobčiti, ker primanjkuje prostora in pa ker se nekatere člene preveč ponavljajo in drugih bralcev ne morejo zanimati. V vseh tleh ne bomo odgovarjali nazaj.

MEDVEDEK NEEWA — Po J. O. Curwoodu — Rise Miki Muster

160.

161.

162.

In Neewa je neprestano jedel, jedel in jedel, kakor da se ne bo nikoli več nasitil. Nekega dne je nenadoma krenil proti vzhodu, v deželo svoje matere Noozak in očeta Soominitika. Miki mu je sledil. Noči so bile vse bolj ledene. Zvezde so bile videti manjše in mesec je čisto pobledel. Losi so se začeli bojevati, da je pokanje njihovih mogočnih rogov odmevalo daleč naokoli. Volkovi so se zbirali v trope in tulili.

Prišel je november. Miki pač ne bo nikoli pozabil prvega snega. Najprej je pomislil, da vsi ptiči otrsajo svoje perje. Svojo zмотo je uvidel šele, ko je pod šapicami začutil ostri in vlažni mraz. Na Neewa je vplivala zima drugače. Jedel je stvari, ki jih sicer ne bi niti pokusil. Navsezadnje pa je vendarle našel tisto, kar je tako zagonetno iskal: zagledal je skalnato votlino, temno in varno zavetje.

Kako čudovito je urejena narava! Neewa je našel brlog, v katerem je bil rojen! Našel je svoje staro ležišče, ki mu ga je bila pripravila mati iz listja in dlake. Legel je tja in Miki je enkrat prijateljsko zabundral. Bilo je, kakor da je legla nanj ljubezniva, toda gospodujoča roka, katere ukazu se ne more nič več upirati, in njegov pogled, ki ga je uprl v Miki, je dejal: lahko noč.

RADIO

Poročila: 5.35, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17., 22.00.
7.20 — 7.25 Za gospodinjice: 12.00 Melodije Georga Gershwina; 12.15 Cicibanom — dober dan! 12.30 Opoldanski koncert; 12.45 Za pionirje: 14.05 Klavirske priredbe T. Hofmeisterja in E. Sattnerja; 14.20 Pester spored slovenskih narodnih pesni (Prenos v Zagreb); 14.40 Objave; 14.45 Igra Stanley Black s svojim orkestrom; 15.30 Mali koncert lahke glasbe; 16.00 Kultura pregled; 16.10 Uganite kaj igramo! 17.10 Poje Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Skoberne; 17.30 Okno v svet; 17.40 Odločki iz slovenske in jugoslovanske orkestralne glasbe; 18.20 Ljudsko-prosvetni obzornik; 18.30 Po raznih deželah (pester spored narodnih pevokv in plesov); 19.00 Radijski dnevnik; 20.00 Pisan sobotni večer; 22.10 Kaj bo prihodnji teden na sporedu; 22.20 Glasbena medigra; 22.30 — 22.00 Oddaja za naše izselence (na valu 327.1 m); 23.00 — 24.00 na valu 327.1 m; Oddaja Radia Jugoslavija za tujino (prenos iz Zagreba).

ZAHVALE

Vsem, ki ste počastili spomin naše nepozabne ljubljene mame in nam ob težkih trenutkih stali ob strani, se iskreno zahvaljujemo. — Zaluzojci Zakotnikovi.

Vsem, ki ste našega draga ata, v kratkem presledku pa še zlato mamico

MIHAELA IN ANO RERVAR
v tako velikem številu spremljali na njuni zadnji poti, in juna poklonili vence, iskrena hvala. Posebno se zahvaljujemo dr. Komorovskiju za ves njegov trud med boleznijo ter godbi in pevcem za ganljivo žalostinke. Trbovlje, 3. marca 1954. — Ljubci ostali.

Vsem, ki ste v tako velikem številu spremljali našo drago mamo

IVANO KRAMARIC
na njeni zadnji poti, ki poklonili cvetje in sočustvovali z nami, najiskrenejša zahvala. — Zaluzojci ostali.

Ker mi ni moglo, da bi se zahvalili vsakemu posamezniku za sočustvanje ob izgubi moje nepozabne žene

JULIJE MARENCE
se tem potom vsem, ki ste jo spremljali na zadnji poti in jo obšli s cvetjem najtopleje zahvaljujemo. Iskrena hvala dr. Milku Bedjančiču za njegov trud in bolnišnični oskrbi in infektološki kliniki v Ljubljani za njihovo požrtvovalnost. Se enkrat vsakemu moja iskrena hvala. — Zaluzojci: mož Karl.

Prisrčno se zahvaljujem vsem onim, ki so ob bolezni našega očaka

FRANJO FRICA

stali ob strani in mu na kakršnokoli način lajšali trpljenje v hudi bolezni. Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom in osebu onkološke in stomatološke klinike, dr. Poleniću, socialnemu zavodu, dispenzariju LIP Novo mesto, Gozdni gospodarstvu v Novem mestu in Postojni, za dano pomoč. Zahvaljujem se tudi vsem gozdarjem, logarjem in lovecem. Končno se zahvaljujem za ganljive govore, pesniški zboru, vojaški godbi, vsem darovalcem vencev in prav vsem, ki so ga spremlili v tako velikem številu do njegovega poslednjega doma. — Zaluzoja žena Milka in hčerki Milica in Martina

MALI OGLASI

KMETIJSKA ZADRUGA KOZJE razpisuje natečaj za kvalificiranega ekonoma na svojem razpisnem postopku. Stanovanje za samskega ali družinskega člana. Plača po tarifnem pravilniku in dogovoru. Prednost imajo interesi in deliško prakso. 2927-1

KMETIJSKO GOSPODARSTVO JERUZALEM rabi vezirarstva glavnega razpisnega področja: 1. Spomeni. Stanovanje za samskega ali družinskega člana. Plača po tarifnem pravilniku in dogovoru. Prednost imajo interesi in deliško prakso. 2927-1

PROJAMO MOTORNO sadno kroplilnico v dobrem stanju za 35.000 krlj. Kmetijska zadruga Obrež — Središče. 2960-4

SAMOSTOJNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJO sprejme Tovarna kletja v Ljubljani. Nastop službe takoj. Zavezanec mora imeti vsaj petletno izobrazbo. Prednost imajo moški reflektanti. Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe poslati na gornji naslov do 15. marca. 3029-1

SOBO ODĐAM za pomoč v gospodinjstvu. Vprašati samo dopoldne. Vredn. v ogl. odd. 3056-9

VELIKO SOBO, SONČNO, parketirano, v centru, zamenjam za eno ali dvoosobno stanovanje v bližnji okolici mesta. Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj«. 3056-9

SOBO, neopremljeno, s posebnim vzhodom išče strojni stavec. Najceneje plačan. V več mesecih naprej. Ponudbe pod »Nagrada« v ogljni oddelku. 3073-9

ENOSTANOVANSKO HISO prodam. Cesta 14. divizije št. 128, Maribor, Pohorje. 3043-7

ZENSKO KOLO, popolnoma novo ali zelo dobro ohranjeno kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Kolo«. 3037-5

VRINARIJO, dobro urejeno, v centru, stara mlinca, odpadne. C.olar, Gl. trg 28. Tržič. 3062-4

COMPLETI »FIAT« motor 1100 v razstavljnem stanju z menjalnikom, zaganjačem in dinamo ugodno prodam. Trgovsko podjetje »Pohorje, Podvelka. 3042-4

ZENSKO Z OTROKOM, nameštenko, srednjih let sprejemam kot samsko mlado. Pismene ponudbe pod »Posojilo« v ogl. odd. 3076

DRAVNO PODJETJE »RADIOTEHNIKA« Postojna, rabi večnega in strokovno sposobnega radiotehnika. Plača po dogovoru. 3083-1

PES (voljak) se je zatekel. Naslov: Gerbičeva 50-a. 3171-11

IZGUBLJENE GUME 11.050 col od Krke do Ljubljane, dne 4. III. naj se vrnijo proti nagradi na »Mepromc, Vilharjeva 19. 3112-10

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm sporočam žalostno vest, da nas je po mučni bolezni za vedno zapustila naša ljuba žena, mama in stara mama

VIKTORIJA FLIS
Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo ob 17. uri na pokopališču v Prevaljah. Ljubljana, dne 4. marca 1954.

Zaluzojci: mož dr. Davorin Flis, sin Roman, hčerke: Vera por. Prüll, Olga por. Zelenko, Silva; zeta: Vladimir Zelenko in Prüll Alois ter ostalo sorodstvo.

ODGOVORI na VPRAŠANJA

P. F. Hrša — Praddvor

Vprašanje: Ali se nanasa odtok od prevečen pokojnika železniškega osebja z dne 21. 1954 je na navedeno železniško ustulobno oz. delavce, ali velja ta odtok za vse upokojene železničarje?

Odgovor: Navedeni odtok, ki je bil objavljen v Uradnem listu FLRJ št. 554 in velja od dneva objave v uradnem listu, to je od dne 29. 1. 1954 dalje, se nanasa na vse železničarje, ki so bili upokojeni kot državni uslužbenec pred uveljavitvijo uredbe o organizaciji, poslovanju in vodstvu jugoslovanskih železnic (Ur. list FLRJ št. 543). Taki upokojeni železničarji lahko zahtevajo, da se jim določi nova pokojnina po tistem pokojninskem razredu, do katerega bi imeli pravico, če bi bili upokojeni kot delavci ali uslužbenec v gospodarstvu, ako bi to bilo, če bi bili v službi potem, ko je začela veljati omenjena uredba. Novo pokojnin. razred se določi na podlagi Navodila o razvrstitvi železniškega osebja na delavce in uslužbence in o stopnji njegove strokovne izobrazbe, ki ga izda Generalna direkcija jugoslovanskih železnic v sporazumu s Sekretariatom za soc. varstvo Zveznega izvršnega sveta po zaslišanju centralnega odbora Sindikata železničarjev. Pokojnina prevedena po določbah tega odtoka se bodo izplačevali od naslednjega meseca po vložitvi zahtevne, vendar ne prej kot od 1. januarja 1954.

K. T. Trebnje

Vprašanje: Koliko njive smete vzeti in najem, da Vam bodo ostali ohranjeni stalni dodatki za otroke?

Odgovor: Po 7. čl. Uredbe o dodatkih za otroke (Ur. list FLRJ št. 2933) stalni dodatki ne pripada, če dohodnina, ki jo plača družina od kmetijskega posestva — in sicer tudi od kmetijskega zemljišča vzetega v zakup — presega 380.— din letno na družinskega člana. Če pa znaša ta dohodnina do 380.— din letno na družinskega člana, se stalni dodatki znižajo po posebni lestvici, pri čemer je višina tega znižanega dodatka odvisna od višine dohodnine in od števila otrok, za katere je koristnik upravičen prejemati dodatke. Pri izračunavanju davka se štejejo za družinske članke poleg koristnika tudi zakonca, otroci in vnuki, ki živijo z njim in skupnem gospodinjstvu in jih on preživlja. Višina davčnega predpisa se meri po davčni odmerki za leto 1951.

Kupon
za pravno posvetovalništvo
S. p. »Odgovori na vprašanja«

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE — LJUBLJANA
Mestni dom

Sobota, 6. marca ob 20: Goetz »Hilša v Montevideu«. Komedia. Izven.
Nedelja, 7. marca ob 18: Nestroy-Likar »Ah ta ljubezen šmentana«. Veseloliga z godbo, petjem in plesom.
Ob 20: Nestroy-Likar »Ah ta ljubezen šmentana«. Veseloliga z godbo, petjem in plesom.
Dvebi ob 20 bodo ponovili v Sentjacobskem gledališču duhovito komedijo »Hilša v Montevideu«. Tudi v nedeljo bo uprizorjena po daljšem presledku spet zabavna veseloliga »Ah ta ljubezen šmentana«. Zaradi velikega zanimanja bosta dve predstavi te spevoligae popoldne ob 16 in zvečer ob 20. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje tel. št. 20023.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE
Komenska ulica — Rokodelski dom

Gostovanje delavske prosvetnega društva »Svoboda« — Meste. Sobota, 6. marca ob 20: Goldoni »Lažnjivce«. Veseloliga.
Nedelja, 7. marca ob 20: Goldoni »Lažnjivce«. Veseloliga v treh delanjih.

Blagajna odprta dve uri pred predstavo.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
MARIONETE
Lestviki (Sentjacobski) trg

Sobota, 6. marca ob 17: Malik »Zogica Marogica«.
Ob 20:30: Pengov-Simončič »Zlata ribica«. Za odrasle.
Nedelja, 7. marca ob 11: Tauter-Novy »Moja in živali«.

ROČNE LUTKE
Resljeva cesta 28

Nedelja, 7. marca ob 17: Stemmle »Carovni klubok«.

DELAJSKO PROSVETNO DRUŠTVO »SVOBODA«
STRAZIŠČE

bo uprizorilo v soboto, dne 6. III. 1954 ob 20. uri zvečer in v nedeljo, 7. III. 1954 ob 15. uri popoldne inov večje igre »Krmarica Mirandolina«.

MESTNO GLEDALIŠČE
JESENICE

Sobota, 6. marca ob 19:30: Deval: Kotiček igralec.
Nedelja, 7. marca ob 14:30: S. Maughan: Sveti plamen.
Predstava v okviru okrajne prosvetne mednarodnega praznika žena. Izvajajo člani Svobode in Lesc.

KONCERTI

Proslava »Dneva žena« pridedi Srednja glasbena šola skupaj s sindikatom glasbenih sol v nedeljo, 7. marca ob 19. uri v veliki filharmonični dvorani z izbranim koncertnim programom, ki ga izvaja ženski komorni zbor internata SGS Zavoda za glasbeno vzgojo pod vodstvom dirigenta prof. Janeza Boleta, haristiška tov. Uršič Pavla, sopranistka Pertot Mileva in pianist Rus Ljubjo. Vstopnina din 20, skupniska za dijakke din 10. Vljudno vabljeni.

PREDAVANJA

Centralna ljudska univerza Karla Carka »Navadno življenje« predavaj »Svojstva otkov v različnih razvojnih dobah«. Vpisovalnje je vsak dan od 8. do 14. ure pri Centralni ljudski univerzi, Cankarjeva 5/III tel. 23-388. Ukroviski listi.

O zanimivih doživljajih s cvetličami — trajnicami bo predaval v nedeljo, 7. marca ob 15. uri tov. Bukovec Avgust v Tivoljskem gradu, T. nadstropje, levo. Vabljeni izde desetkrat na leto, v vsaki drugi številki pa bo priloga umetniška priloga: večbarvna reprodukcija umetniške slike ali grafike. Poleg tega je lepo opremljena s številnimi slikami in tiskana na čistem brezlesnem papirju velikega formata. Vključ v sokiim stroškom (preko 1200 din) je naročnina le 800 din (za člana Prešernove družbe 450 din). Tako nizko naročnino so omogočili delovni kolektivni, zadruga, ustanove in drugi s svojimi prispevki. Zato naj ne bo zlasti delavske in kmečke hiše, v katero ne bi redno pri-

OBVESTILA

All ste že naročili na družinsko revijo Prešernove družbe OBZORNIK?

Revija prinaša poleg romana Karla Carka »Navadno življenje« tudi druge literarne prispevke v prozi in verzih, dalje poljudno pisane prispevke iz področja znanosti in umetnosti, v »Razgledih« pa seznanja bralce z zanimivostmi po svetu. Revija objavlja tudi gledališko, filmsko in knjižno kritiko, pojasnila objavljenih umetniških slik, poleg tega pa še vrsto praktičnih nasvetov in prispevkov za dom in tudi za razvedrilo. Revija izide desetkrat na leto, v vsaki drugi številki pa bo priloga umetniška priloga: večbarvna reprodukcija umetniške slike ali grafike. Poleg tega je lepo opremljena s številnimi slikami in tiskana na čistem brezlesnem papirju velikega formata. Vključ v sokim stroškom (preko 1200 din) je naročnina le 800 din (za člana Prešernove družbe 450 din). Tako nizko naročnino so omogočili delovni kolektivni, zadruga, ustanove in drugi s svojimi prispevki. Zato naj ne bo zlasti delavske in kmečke hiše, v katero ne bi redno pri-

MESTNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA
Gledališka pazaža

Sobota, 6. marca ob 20: Irwin Shaw »Pokopljite mrtve«. Izven.
Nedelja, 7. marca ob 19: F. Milčinski »Mogočni prstane«. Izven.
Znifance cene Zanjčič. Ob 20: M. G. Šauvajon »Trinajst jih bo«, Izven.

IZ TRBOVELJ

V Knezolu nad Trbovljami imajo sedaj v zimskih mesecih kuharski tečaj za mlade gospodinjice. V nedeljo 22. februarja so gojenke tečaja pripravile samostojno prireditev, na kateri so postregle gostom z okusno pripravljanimi jedmi.

Zaradi izboljšanja vremena so spet začeli polaganoma nadaljevalna dela pri gradnji delavskega doma. Dela bodo v polnem teku šele spomlad, ko bo vreme primernejše za zidanje.

»Svoboda« Zasnje je pred kratkim z uspehom uprizorila drobo gledališko delo v letošnji sezoni — »Maturo«.

Se nekaj...

Nepoboljšljivi tatoci
pred sodiščem

44-letna E. L., prilieno moderna oblečena dama, se je kaj rada sprehajala po ljubljanskih ulicah. Za svoje sprehode je imela dovolj časa, saj ni bila nikjer zaposlena, pa tudi stalnega bivališča ni imela. I. sprehodila je v tuje stanovanje, od koder je odnesla žensko jopico. Iz predsobe N. L. je ukradla ženski plašč, iz neke nezaklenjene sobe pa uro, ki jo je takoj prodala na živliškem trgu. Razen tega je ukradla z nekoga hiškona še mnogo perila, iz podstrešja neke hiše rjuha in itd. Njona obrt ji je prinašala dovolj sredstev, saj je ukradeno blago hitro spremenila v denarce.

Njena sorošnica pa je 55-letna L. B., ki je pravi voljo na tujo lastnino. Tudi ta je bila že večkrat kaznovana zaradi kraje. Izposoda si je nenačelno kazna ni spametovala. V. O. iz Rožne doline je ukradla za približno 50.000 din svičke, perila in jedilnega pribora. V. B. je ukradla brisačo, drugemu zopet še mnogo perila, bluze, oblečila itd. Spravila je je tudi nad študentsko naselje, kjer je odkodovala študentko S. F. za perilo. Kradla je tudi predprijaznik in razno orodje, več moko žensko obleko je stlačila v svojo nedančno klet.

I. B. je hodila po hišah s prevezo, da prodaja razna zelišča in dišave, ali pa je berala. Ob tej priložnosti si je doobara ogledala stene in pojem karlice.

Dejstvo je, da največ priložnostnih tatvin izvire razni beraci in prostitutke, ki pod prevezo, da iščejo priložnostno delo, berajo ali pa prodajajo nepomembne predmete, iščejo je priložnost za tatvine. Beranje in prodajanje po stanovanjih je po odloku MLO prepovedano. Zanimljivo je, da nekateri, mestno da podpirajo take potepuške in vsaki berace, te raje prijavi organom ljudske milice. 20

Dve leti strogega zapora
za tatvinjo koles in galufjij

Na zatočni klopi pred sodiščem je sedel brusniček Stanko Justin iz Ljubljane. V kratkem času je ukradel kar tri kolesa v skupni vrednosti 54.000 din ter oguljal več oseb takoj, da jim je »popravljivo« ogledala, ki jih je prodal drugim ljudem. Izposoda si je tudi plašč, in ga prav tako prodal prvemu kupcu, ki ga je srečal na cesti. Vse izkupitve je zapil v prvi gostilni. Justin je že bil večkrat obsodjen zaradi podobnih dejanj in se je njegova zadnja kazen glasila na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora. To pot pa mu je sodišče odmerilo dve leti strogega zapora. Z. A.

Smrtna nesreča
na ljubljanski železniški postaji

V sredo, 3. marca, je 56-letni Karol Lauter, desinfektor na železniški postaji Zalog, prišel iz kurilnice glavnega železniškega postaja ljubljanskega vlakov ob 13.55. Približno okrog 13. ure, ko je zapuščal kurilnico, se mu je že precej mudilo na vlak. Na tleh pri kurilnici je stalo več lokomotiv, ki so zakrivale razgled proti vzhodu. Ali ni bil nesev in za bo z smeti? vpraša Alenka. Starejši brat pa jo zavrne: »Kje neki, kaj ne več da zbiram denar za sotor. Te kosti bodo zopet vrgle nekaj dinarjev v zaboj na balkonu jih deni. Ko jih bo več, jih bom nesev in zbiralnice odpadkov, da jih prodam.«

Zaradi prevelikega števila prijavitelcev za ciklus »Kratek pregled umetnostnega ustvarjanja skozi stoletja« obveščemo vse prijavitelce, ki so se prijavili od vključno 24. III. dalje (glej blag, potdilo o vpisu), da smo jih uvrstili v drugi ciklus, ki se prične 11. III. 1954 in ki bo prav tako v Trbovniški zbornici ob 20. uri. Prosim, da ta razpored upoštevate. Vse informacije dobite na tel. št. 23-362.

Mnenja smo, da bi moral odgovorni činitelj J.D. pomisliti varnost na ljubljanski železniški postaji. Povečati več pozornosti, saj je bilo samo v enem letu več primerov hudih nesreč. 20.

Planinsko misel vsepovsod!

Na jubilejnih obhodu zboru — to društvo deluje zdaj nič manj kakor 50 let — so mladi planinci iz alpinistično odlično posegli v delo društva ter vzlic nekaterim neumestnim ugovorom izvolili nov in mlad upravni odbor, o katerem so prepričani, ki jim je zanesena skrb za vzgojo domačinskega rodu. Prav gotovo bodo v ta namen koristno služila strokovna vzgojna predavanja, je pa še via drugih prijemov, ki bodo lahko dosegli pravi propagandni učinek in pritegnili v vrste planincev še mnoge tiste, ki danes — morda nevede in nehoti — stojijo ob strani.

Pereč problem šolskih poslopij v šoštanjskem okraju

Okraj sam nima sredstev za rešitev tega vprašanja

Eno izmed najbolj perečih vprašanj šolskega sveta v šoštanjskem okraju so šolske poslopja. Popolnoma odroč bi bilo zadrževati se v dokazovanju, kakšno morajo biti sodobni šolski prostori. Zaradi gospodarskih težav ne moremo zahtevati, da bi bila vsa naša šolska poslopja moderna in sodobna. Gre pa predvsem za ta, da šole, ki so že neobnovljene, prenehajo ali iz zdravstvenih razlogov skoraj neuporabne, vsaj toliko usposobimo, da bodo vsaj delno ustrezale naj osnovnejšim higienskim predpisom. V republikanskem proračunu je letos dodeljen za prosveto več sredstev, kakor jih je bilo možno dodeliti doslej, da nam bo možna vsaj delna odprava stanja in kakršne koli nahaajo naše šole.

V okraju v celoti 32 osnovnih šol in 4 nižjih gimnazij. Od teh je 9 osnovnih, ki nimajo svojega poslopja in gostujejo v zasebnih oziroma družinskih poslopjih, od katerih ne moremo misliti od daleč na ustrezno vlogo namenu. Od 6 gimnazij ostale svoje lastno poslopje samo dve, ostale pa gostujejo v že itak pretesnih in neprimernih osnovnih šolah.

Osnovna šola v Solčavi ima sicer novo, toda nedograjeno šolsko poslopje. Šola nima vode in sploh ni kakih higienskih naprav. Osnovna šola v Kozjaku vrti ustanovo po osvojitvi, nima poslopja. V majhni sobi, ki bi po velikosti ustrezala za 15 učencev, se stiska dnevno v dveh izmenah preko 60 učencev. Štrajški prostori so al. S prvimi korakom, ki ga učenci naredijo iz šole, se že znajdejo na avtomobilski cesti. Podružnična šola v Sokatu je lesena zgradba v razpadajočem stanju še iz dobe stare Avstrije. Osnovna šola Radmirje gostuje v bivšem telovadnem domu, učilnice so neprimerno visoke in jih ni mogoče zadostno ogrevati. Podružnična šola v Rastkahu se nahaja v napoli razpadli zasebni stavbi v I. nadstropju, kamor je dostop po položajnih stopnicah prično nevarno. Gimnazija Gornji grad se stiska v osnovni šoli, internat pa gostuje v zasebni hiši. Osnovna šola Smatno ob Dretu se s 130 učenci stiska v dveh sobah gasilskega doma. Šola pri Paki je v Rastkahu. Tudi tam ima šola le dve majhni sobi brez vsakih drugih prostorov, kjer preživijo vsak dan po 5 ur 110 učencev.

IZ RADENC

Ker sta se nedavno obe podjetji v Radencih — gostinsko in mineralno, ki sta bila še lani ločeni ponovno združili, sta imeli tudi skupni občni zbor sindikalne podružnice, ki šteje v skupni skupni podružnici 100 članov, nima svojega kulturnega društva. Njeni člani se udeležujejo pri izobraževalno-umetniškem društvu Radenci, kjer pa bi bili lahko številčno močnejše zastopani.

IZ STOGOVCEV

Preteklo nedeljo so nas mladinke, ki obiskujejo gospodarsko šolo v Stogovcih prijetno izpostavile za zapeljivke šole so nam pripravile lepo kulturno prireditve.

Cepar so bile tedensko po tri dni v šoli, kjer so se poleg teoretičnega pouka iz gospodarstva tudi pridno vedle v kuhinji, šivanju in ostalih gospodarskih predmetih, so kljub temu še živorevno toliko časa, da so se naučile več krajsih iger ter narodnih plesov, s katerimi so nastopile v dvorani zadnjega doma.

Po prireditvi je bila obema pogostitev staršev, katerih hčerke so obiskovale gospodarske tečaj, kjer so se more preopretili, kaj se je njihova mladina naučila pri gospodarskem pouku.

Iščemo pomožnega finančnega knjigovodjo

In stenodaktilografino, perfektno z znanjem slovenske korespondence. Nastop takoj! Plača po dogovoru odn. tarifnem pravilniku. Informacije: »Elektronabava«, uvoznik in nabavno podjetje elektromateriala, Ljubljana. Resljeva c. 14 a/II, telefon: 20-610 in 21-059.

PREKMURSKE NOVICE

Pred dnevi je izbruhnil požar pri malem kmetu Jožetu Kovaču v Crensovcih, ki je upepelil gospodarsko poslopje in poškodoval tudi stanovanjsko hišo. Gasilci, ki so pritekli takoj, na pomoč niso mogli nikesar rešiti, ker se je požar zelo hitro razširil. Zgorelo je precej orodja in vsa živilska krma. Zivino so komaj rešili. Škoda znaša 300.000 din in ni krita z zavarovalnico.

Ko so pred šestimi leti ustanovili v Radencih izobraževalno društvo, je šlo to do 30 članov. Do danes pa se je število že močno povečalo, tako da ima izobraževalno društvo danes že okrog 130 članov. Na nedavnem obnem zboru je društvo pregledalo delo v preteklem letu, ki je bilo sicer plodno ne pa dovolj. Najbolj razgibana je bila dramska sekcija, ki e našla tudi več igril ter je z njima gostovala tudi po okoljskih vaseh.

Tudi dolinske prekmurske vase bodo letos dobie elektriko in to predvsem v Crensovcih, Trzinju, Veliki Polani in še nekaterih drugih. Po vaseh pa so že izvolili elektrifikacijske odbore, ki so zelo delovni. Večino delo bodo opravljali vsaki sam. Tudi drogove bodo sami prispevali in jih vklopili. Tudi dni bodo v Crensovcih začeli graditi transformatorsko postajo. Vsačani računajo, da bodo še pred jesenjo svitili z elektriko.

Prebivalstvo črensovskih občine se je v zadnjih letih številčno zelo povečalo, kar se izraža tudi v številu šolskoobveznih otrok. Današnja šola v Crensovcih ne zadoštuje več tako velikemu številu. Pouk je v dveh izmenah. Kljub temu pa so šolski prostori še pretesni. Se večje težave za šolske prostore so nastale pred dvema letoma, ko se je začel pouk na nižji gimnaziji. V Crensovcih bo tudi posebno zgraditi novo šolo. O gradnji so govorili že na zadnjem roditeljskem sestanku. Crensovčani so pripravljali pri delu pomagati, manjka pa jim finančnih sredstev.

Pred letom so v Crensovcih ustanovili telovadno društvo, ki je v letnem času doseglo nekaj lepih uspehov, z nastopom zime pa je moralo prenehati s telovadbo. Društvo namreč nima telovadnice in mora zato vsi zimo počivati. Telovadno društvo je tudi nasploh v velikih finančnih težavah. Podpore, ki jih je društvo dobilo od krajevnih podjetij, so bile tako majhne, da so zadostno za nabavo najnujnejšega orodja.

TO JE ZA ZGLAD

Na naših športnih igriščih je bilo že od nekdaj precej nesportnih prizorov, največkrat na račun športnih neupornikov. Glede tega smo pri nas vsaj v zadnjem času precej napredovali. Kar je bilo pred leti že skoraj reden pojav, je zdaj že le še redka izjema.

TABORNIŠKA ORGANIZACIJA TUDI V LENDAVI

Za od decembra lanskega leta obstaja v Lendavi taborniška organizacija »Belih rudarjev«. Družina pridno dela, ima tri vode, ki se tedensko redno sestajajo. Na teh sestankih se vadijo v raznih športnih igrah, spretnostih in predelujejo gradivo za I. zbirko. Z zbiranjem in prodajo starega materiala pa si pridobivajo denarna sredstva za poletno taborjenje. Ker je organizacija šele v povojih in nima denarja za nabavo šotorov, so ji pri tem priskočile v pomoč osnovna šola in nižja gimnazija v Lendavi.

Ko bodo tudi ostale organizacije in ustanove vidtele vzgojno vrednost taborniške organizacije, ji bodo verjetno tudi nudile moralno in gmetno pomoč. V organizaciji so vključeni vsi mladi, ki imajo nižje gimnazije v Lendavi, mislijo pa pritegniti tudi osnovnošolske in vajeniške mladino. V. S.

MARIBOR

Dežurna lekarna: »Melje«, Meljska 2. Slovensko narodno gledališče: Ob 19.30: Hristič, Ohijska legenda. Izven. Umestnostna galerija: V nedeljo ob 11. uri bo otvoritve razstave fotografij in barvnih reprodukcij francoske likovne umetnosti. Razstava obsega francosko arhitekturo od renesanse do danes in nekaj barvnih reprodukcij francoskega slikarstva od impresionizma do novjših časov.

Radio Maribor: 5.30 — 7.25 Prenos sproveda Radia Ljubljana; 7.25 — 8.30 Jutranji sporred Radia Maribor; 12.00 — 15.30 Prenos sproveda Radia Ljubljana; 15.30 Sprejem po vsej državi; 16.30 Pregled domačih dogodkov; 16.45 Zabavna glasba, vnes objave; 17.00 Prenos sproveda Radia Ljubljana; 22.30 Plesna glasba do 23.00.

Kino Maribor: »Partizan«: ital. film »Med oljkami ni miru«; »Udarnik«: amer. film »Poštna postaja«; »Pobeda«: jugosl. film »Svet na Kajzarju«; »Studenti«: franc. film »Frizer za dana«.

Mestni kino Ptuj: amer. film »Intenzivno«; Mestni kino Murska Sobota: amer. barvni film »Onstran Missourija«.

4 milijone za letovanje slabotnih otrok

Koper, 5. marca. Svet za prosveto in socialno politiko kopskega okraja proučuje možnost letovanja za slabotne otroke, za kar je v osnutku letošnjega družbenega plana predvideno 4 milijone din. Okoli 500 otrok je potrebnih letovanja, ki naj bi bilo letos en teden daljše kot lani.

Zadaj so se odprla vrata. Ni se zmenil za to. V preteklih dneh se je naučil koncentrirati svoje misli na najvažnejše: na zasliševanje.

»In če vam lahko dokazem, da nekaj veste« je vprašal sodnik. Biel se je prebudil. »Tega ne morete!« je planil pokonci. »Obrnite se,« je dejal sodnik, »in videli boste, da morem.« Biel se je obrnil. Bilo je, kakor da ga je za tilnik zgrabila ledeno mrzla roka. To je bil konec!

Za njim je stal možki iz Mählstrasse, tisti, z rumenim obrazom in z zamazanimi zobmi. Predrzno in pogljiivo se mu je režal. Biel je prestrašeno strmel v rumeni, režeči se obraz. Obšel ga je smrtan strah.

Preiskovalni sodnik se je sklonil nekoliko naprej. V kotičkih ust se mu je zrcalil vsevedni smehljaj. »Pridite bliže,« je dejal onemu z rumenim obrazom. Nato se je obrnil k Bielu. »Saj se vendar poznata, ali ne?« Biel si je z jezikom obkizal suhe ustnice. Nemo je odkimal.

»Pač,« je dejal preiskovalni sodnik. »Če dovolite, vam bom nekoliko ovezlil spomin.« Počakal je in pogledal Biela. Biel je požiral slino. Oni vendar ni mogel izdati, kaj se je zgodilo v Münchenu! S tem bi vendar škodoval samemu sebi!

»Spoznala sta se v Münchenu, ali ne?« je rekel sodnik. Biel ni odgovoril. Moral je biti previden, zelo previden. Sodnik se je obrnil k rumenoličnemu. Ta je prikimal in se na široko zarežal: »Da, gospod predsednik.«

Na Primorskem že brne traktorji

V Medani, na skrajnem robu gorjskih Brd, že brne traktorji. Na površini 3 in pol ha obnavlja delovna zadruga vinograd po načrtu, ki ga je izdelala vinarsko-sadjarška postaja; vsa rigol. Na delu opravljajo podjetje Okrajne združene zveze »Vinarola«. To bo modernu urejen vinograd v obliki teras, na katerega so Medanci že danes ponosni. Ko bo podjetje v Medani končalo delo, bo prestavilo stroje v Vipolže. Tu bo zrigolalo na državnem posestvu ha zemljišča za matičnjak.

V Ptujtu in okolici pred 8. marecem

Tudi letos se pripravljajo žene v ptujtskem okraju skupno z organizacijo SZML na praznik žena — 8. marec. Proslave bodo v večjih središčih povezane pa bodo z razstavami, ki jih bodo pripravile žene in dekleta ob koncu gospodarskih tečajev, katerih je deset v okraju. Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi bo podelil pohvale in nagrade petim najzaslužnejšim ženam v okraju.

V mestu Ptuj pripravljajo žene na predvečer praznika slavnostno akademijo. To bo osrednja priprava, medtem ko bodo žene še po terenih pripravile proslave in pogostitve. Poleg petega kulturnega sporeda, ki ga pripravljajo za proslavo svojih teden dni, nudijo pomoč povsod, kjer je potrebno, da bo dan žena v Ptujtu čim bolj proslavljen. Za 8. marec bodo tudi v Ptujtu vključili tri gospodarske in en športni tečaj, ki bodo obiskuje okrog 80 žena in deklet.

Praznik žena bodo dostojno praznili tudi v podjetjih in tovarnah, predvsem tam, kjer je zaposleno večje število ženske delovne sile. Najboljše delavke bodo za njihov trud in prispevek praznika obdarili s primernimi darili. B. P.

Plujski esperantisti so zborovali

Esperantska sekcija »Svoboda« v Ptujtu je imela obnavljanje svojega lanskega dela na rednem obnem zboru 27. februarja. Iz predsedniškega poročila je bilo razvidno, da esperanto tudi v Ptujtu dosega lepe uspehe. V sekcijo je vključenih 19 rednih in 12 dopolnih članov, medtem ko deluje na Polensku samostojna sekcija. Lani je obiskovalo začeti tečaj 12 članov. V osnovni šoli imajo svoj krožek, kjer poučuje esperanto in v katerega je vključenih 10 učencev. 4. razreda; krožek za poučevanje mednarodnega jezika imajo tudi v Dijaškem domu. Ptujske esperantiste so lani obiskali esperantisti Švedske in Norveške, ki so si ogledali zanimivosti ptujskega muzeja in obiskali priljubljeno izletniško točko Borl. B. P.

IZŠEMO

IZŠEMO pomožnega finančnega knjigovodjo in stenodaktilografino, perfektno z znanjem slovenske korespondence. Nastop takoj! Plača po dogovoru odn. tarifnem pravilniku. Informacije: »Elektronabava«, uvoznik in nabavno podjetje elektromateriala, Ljubljana. Resljeva c. 14 a/II, telefon: 20-610 in 21-059.

Georg de Vries 47 roman

KUPCIJA S SMRTJO

»Morda ste ga prej omamili z udarcem po glavi?« Biel je poskočil in začel s pestmi bobnati po mizi preiskovalnega sodnika: »Nel Nel Nel!«

Ko je potem spet ležal na pogradu svoje celice in razmišljal o svojem položaju, se mu je zdelo, da ta ni tako zelo brezizhoden. Kaj mu morejo dokazati? Potrebuje le dobrega odvetnika, nič več. Njihov oče, da je ubil Mastocka, ga ni preplašil. Ta obtožba se mu je zdela od vseh najbolj smešna.

Vedno znova si je dejal: Saj nimajo dokazov! Naj ga obdolže česar koli, dokazov nimajo.

To je bila njegova tolažba. Dokler se ni prepričal, da tudi to ne drži... Bilo je po enem izmed številnih zaslišanj. Na Bielovi koščeni glavi so se lepili skušntrani in vlažni lasje.

»Ničesar torej ne veste?« je vprašal preiskovalni sodnik. »Ničesar o Mastockovi smrti, ničesar o ključih in tudi ničesar o denarju?«

Biel je bil preveč izčrpan, da bi bil slisal poudarek, ki je vnel iz zadnjega vprašanja. Topo je odkimal. Ko bi ga že pustili pri miru! Bil je silno utrujen.

V Planici ie dovoli snega

Bojazen, da v Planici ne bo snega, odpade! Včeraj se je vrnil iz Planice ing. Bloudek in javil na sinodni seji planinskega komiteja, da je padlo 10 cm novega snega in da bo 40 cm debela plast držala še dlje, ko samo do planjskih tekem.

Te velike mednarodne planiške prireditve, ki ho v dneh od 11.—14. t. m., se bodo, poleg je prijavljenih Norvežanov, Švicarjev in Jugoslovancev, udeležili tudi trije avstrijski skakalci. Brzjavno so se prijavili naš star znanec in bivši planiški rekordar Bradi ter odlična tekmovalca Plank in Ledolter. Prijavljani so tudi Francozi, ki pa imenskega seznama še niso poslali. Prireditve se bo oficijelno pričela 11. marca, ko se bodo v skakalniški trening vseh udeležencev, ki so bodo zbrali v Planici že v sredo, pa bo v četrtek na 80 m skakalnici. V soboto in nedeljo bodo skoke na 100 m skakalnici ocenjevali.

Pohitite z nakupom vstopnic, ki so vam na zaplogo v vsaki potovniški uradni sloveniji. (Na sliki je pogled z vrha 100-metrске skakalnice.)

Na Jahorini se je začelo

Jahorina, 5. marca. Danes se je na Jahorini slovesno začelo prvo mednarodno smučarsko prvenstvo armijskih reprezentanc držav Balkanskega pakta — Grčije, Turčije in Jugoslavije. Pred Domom JLA na Jahorini so se ob 10. uri pred slavnostno tribuno iz snega zbrale vse udeležene ekipe. Po odigrani vseh treh državnih hinen je odigral, poudaril in vojske prijateljske grške in turške armad.

V preostalih tekmah sedmega dne svetovnega prvenstva v hokeju na ledu je Norveška premagala Švedsko 3:2, Švedska pa Nemčijo 4:0. V vodstvu je zdaj Kanada z 10 točkami, vendar z odlično boljšo razliko v golih kakor SZ, ki ima enako število točk. Tekme v prvih šestih dneh je gledalo nad 60.000 gledalcev. Najboljši strelcec doslej je Kanadčan Galtand nato pa Čeha Bublik in Danda ter Rus Bobrov.

V veslaštvu za ženska na svetovnem prvenstvu v Aareu je zmagala Francozinja Schmitz s 2:10.30. V drugi tekmi je Evrovo (ZDA) itd. V skupni oceni za kombinacijo po slalomu in veslaštvu vodi prav tako Sshmidtova pred Schopferjevo, Berthodovo itd.

VREME

V Ljubljani je ob 7. uri značilen zračni pritisk 714,9 mm, temperatura zraka 8,2°C, najnižja vlaga 75%, oblačno, vidnost 15 km.

Napoved za soboto, 6. III. 1954: Pretežno oblačno vreme z vnesnimi razjasnitvami in krajkotrajnimi padavinami, ki bodo v višjih legah v obliki snega. Temperatura bo rahlo padla.

Preiskovalni sodnik je ostal ob tem nenavadnem nagovoru rešen.

»Se zdaj spominjate?« je vprašal Biela. Biel je zakrknjeno molčal. Molčal je tudi še potem, ko je oni povedal vso zgodbo njunega srečanja od začetka pa do dogovora glede listin.

»Ali ste potem listine priskrbeli?« Rumenočič se je zarežal in odkimal. »Ali morete priskrbeti takšne listine?« je vprašal preiskovalni sodnik. Rumenočič se je zopet zmajal za glavo.

»Torej sploh niste nameravali priskrbeti listin?« Oni je odkimal z glavjo in se režal. »Zakaj pa ste potem sploh razpravljali z njim?« Spet režanje.

»Upali ste na predplačilo, ali ne? Hoteli ste priti zastopnik do denarja. Torej — pripovedujte, kako ste to napravili!« Biel je prislunil. Če bo oni povedal resnico, bo sam sebe obtožil rop.

Toda tokrat oni ni povedal resnice. Pripovedoval je zgodbo, ki je bila Bielu čisto nova. Pravil je, da mu je Biel izročil denar prostovoljno kot predplačilo, kakor je že namignil preiskovalni sodnik. Bila je zapletena, malo verjetna zgodba. Toda kazalo je, da ji sodnik verjame. Biel se je utrdno ugriznil v ustnico. Ničesar ni smel povedati. Moral je molčati — molčati in sanikati, če se je hotel rešiti.